

جگ ہو گیا ویکھ حیران نعلین مبارک تیرے
سدا توں اگے جان نعلین مبارک تیرے

نعلین مبارک تیرے

صلی اللہ علیہ والہ وسلم

شاعر: حکیم عبدالحمید نظامی مترجم: جاوید قمر مولائی

اکبر پبلشرز لاہور

تعلیم و تہذیب
پہلی کتاب

مصنف

عبدالحمید نظامی

جامعہ اسلامیہ

اکبر پبلشرز
لاہور

سبھے حق لکھاری دے

ناں کتاب _____ نعلین مبارک تیرے
 شاعر _____ حکیم عبدالحمید نظامی
 مترجم _____ جاوید قمر مولائی
 پہلا ایڈیشن _____ 01-08-2012
 ٹائٹل _____
 ہدیہ _____ 200/=

طابع محمد ابراہیم مہن کریم پٹی

پھول نگر ضلع قصور

حکیم محمد حیدر حسن چشتی محمد زید الحسن نظامی

ڈاکٹر محمد سعید الحسن نظامی، محمد زید الحسن نظامی

ادارہ پنجابی لکھاریاں جیا موسیٰ شاہدرہ لاہور

042-37915721, 37920929

دفتر: نظامی ادبی سوسائٹی فیصل مارکیٹ پھول نگر

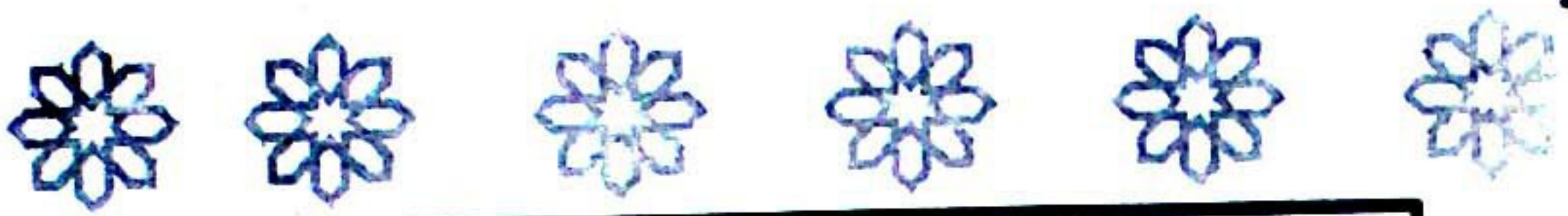
049-4510316, 0333-4375844

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَعَلَىٰ رِجْلِ الْكَوْبَةِ
وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ
وَعَلَىٰ رِجْلِ الْكَوْبَةِ
وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

اُنج حمید نظامی کہن گے ، عشق نبیؐ وچ ویکھیا جے
اکثر لوکاں کہنا این مینوں شاعر پاک نعلیناں دا

بَلِّغِ الْعُلَمَاءَ بِحَمَلِهِ

كَشَفِ اللَّهُ حَمَلَهُ

حَسُنَتْ بَيْنَ خُصَمَائِهِ

صَلُّوا عَلَيْهِ وَآلِهِ

میں کملی جھلی نوں دس کیہڑا جان واسی
گئے بن میری پہچان نعلین مبارک تیرے

نذر عقیدت

میرے مرشد میرے ہادی

الحاج سید سردار عالم شاہ گیلانی

چشتی نظامی سیالویؒ

سید اسد الحسنین گیلانی ایم اے ایل ایل بی

سید ضیاء الحسن گیلانی چشتی نظامی سیالوی ایم اے ایل ایل بی

آستانہ عالیہ چشتیہ نظامیہ جمیر نگر نزد نکانہ صاحب چک 560

گ ب تحصیل جڑانوالہ ضلع فیصل آباد

ہوراں دی خدمت وچ انتہائی عقیدت تے محبت نال پیش کرناں

جے منظور کرن سرکار

عبدالحمید نظامی

0333-4255317

نعلین دا ہر اک مطلع میرے کن وچ کیہا جبریلؑ
 حرف حرف تے لفظ لفظ مینوں وسیدا ریا جبریلؑ
 لوح توں کر محفوظ نظامی انج امداد اوس کیتی
 پل وچ تھلے آیا جے کر پل وچ اُتے گیا جبریلؑ

اوہ ویلا آونے اک وار میرے سرکارؐ کرن جے غمخواری
 میں جگ نوں آکھاں ویکھو بی نعلین مبارک سر اُتے
 میں رونداروندا سوں گیا جد میرے اتھرو اکھیوں جاری سن
 میرے کناں۔ وچ آواز پئی نعلین مبارک سر اُتے

اک وار جے آقاؐ فرماون کر لیا قبول نظامی نوں
 میں بخشش گئی میں بخشش گئی نعلین مبارک سر اُتے

انتساب

اپنے والد گرامی الحاج حکیم محمد ابراہیم رحمۃ اللہ علیہ

اپنی والدہ محترمہ حاجن کریم بی بی رحمۃ اللہ علیہ

دے ناں

جہناں عشق رسول ﷺ چ میری پرورش کیتی

تے میتھوں وڈے تینوں بھائی جہناں نے میرے تے

ہمیش شفقت کیتی

حکیم صوفی محمد صدیق رحمۃ اللہ علیہ، عاشق مدینہ الحاج عبدالعزیز رحمۃ اللہ علیہ

شاعر اہلسنت الحاج پیر عبد الجبید اختر رحمۃ اللہ علیہ سروری سلطانی

اعزاز

ہر زبان کے حروف تہجی کی تعداد مخصوص ہوتی ہے اسی مخصوص تعداد کی ترتیب کو مختلف صورتوں میں تبدیل کر کے بولا اور لکھا جاسکتا ہے۔ یوں یہ چند حروف نہ جانے کتنے سمندر اپنے اندر سمو لیتے ہیں اسی ترتیب میں جب اوزان اور قافیہ کا لحاظ کر لیا جائے تو یہی حروف شاعری کی شکل اختیار کر جاتے ہیں، یوں تو شاعری کی اصناف بے شمار ہیں لیکن خوش بخت ہیں وہ حروف جنہیں مدحت رسول ﷺ کے لیے چن لیا گیا ہو اور خوش قسمت ہیں وہ اشخاص کہ جن کے حصے میں یہ اعزاز آجائے

حمید نظامی صاحب ایک ایسے ہی صاحب دل کا نام ہے کہ عشق رسول ﷺ نے جن کا رخ غزل سے موڑ کر نعت کی طرف اس طرح کر دیا کہ وہ اب صرف نعت کے ہو کر رہ گئے ہیں میرا خیال ہے کہ اگر خوش قسمتی سے ایسا ہو جائے تو اس شخص کو اور کچھ نہیں چاہیے۔ بقول اختر الحامدی

اختر ہے شغل نعت عبادت مرے لیے
میری کتاب فکر کا عنوان ہیں مصطفیٰ ﷺ

موصوف چند کتب کے مصنف ہیں جو منظر عام پہ آکر گراں قدر مقبولیت حاصل کر چکی ہیں، زیر نظر کتاب کا اعزاز یہ ہے کہ اس کا موضوع ہی ”نعلین مبارک تیرے“ ہے۔

بڑے لوگوں میں یہی اعزاز حاصل کرنے کے لیے یہاں تک جتن کیے کہ جو سر پہ رکھنے کو مل جائے نعل پاک حضور ﷺ تو پھر کہیں گے کہ ہاں تاجدار ہم بھی ہیں

موصوف زیادہ تر پنجابی لکھتے ہیں مگر مقبولیت کا اندازہ اس بات سے لگایا جاسکتا ہے کہ پرنٹنگ سے پہلے کلام کا اردو ترجمہ ہو گیا ہے۔ شاعری میں اردو ترجمہ جاوید قمر مولائی نے کیا ہے اور یہ معجزہ ہے اس عنوان کا جس پر یہ کتاب مشتمل ہے۔ پنجابی چونکہ اُن کی مادری زبان ہے اس لیے گہرائی اور گہرائی کا پایا جانا ایک فطری عمل ہے لیکن عنوان کی نسبت نے اس کلام میں اثر آفرینی کا اعجاز بھی پیدا کر دیا ہے۔ اُن کا اپنا خیال درست ہے کہ یہ کلام انہوں نے خود نہیں لکھا بلکہ اُن سے لکھوایا گیا ہے۔ گویا آورد نہیں آمد ہے۔

لکھا انج نظامی کجھ ہستیاں پا کاں آئیاں
ایہہ آکھن پاک ارواح نعلین پاک تے لکھاں
میری دعا ہے کہ یہ کتاب زیادہ پذیرائی حاصل کرے اور اللہ تعالیٰ
مصنف کو اجر عظیم عطا فرمائے

خواجہ غلام قطب الدین فریدی

سجادہ نشین دربار عالیہ حضرت خواجہ محمد یار فریدی

گڑھی اختیار خان شریف، تحصیل خانپور، ضلع رحیم یار خان

عاشق رسول حفیظ تائب ہوراں نال اک ملاپ

انج تاں حفیظ تائب ہوراں نال لہور دے کھیاں مشاعر اوی وچ ملن
دا شرف حاصل ہو یا۔ پر جدوں اسرار زیدی ہوراں میری اک کتاب دی
تقریظ لئی حفیظ تائب ول گھلیا تے میں اوہناں دے در دولت تے حاضری
دی خصوصی ملاقات دا وقت وی خاص ای ملیا۔ میرا سارا کلام پڑھیا تے
آکھن لگے تسی اپنے استاد محترم الحاج اصغر علی اصغر وانگ اک عوامی شاعر وی
جے۔ تہاڈی کتاب تے لکھن واسطے مینوں کجھ ویلا چاہی دا اے پر میں اک
گھنٹے بعد مدینے شریف حاضری واسطے جا ریا۔

کجھ جے بعد میں اجازت طلب کیتی کہن لگے ظہر دی نماز کتھے پڑھو
گے عرض کیتی کسے مسجد وچ پڑھا گا۔ کہن لگے میرے نال نماز پڑھو۔ میں اپنی
قسمت تے ناز کرن لگ پیا کہ حفیظ تائب ہوراں نال اج اک نماز وی مل گئی
اے اوہناں دو جائے نماز وچھا دتے۔ تے مینوں اپنے ول دھیان کرا کے
کہن لگے ”تسی جماعت کرو او تسی ثنا خواں مصطفیٰ جے“ میرے ناں چاہندیا
وی اوہ تکبیر پڑھن لگ پئے میریاں اکھیاں تر ہو کھیاں اوہناں دا فیض
میرے لوں لوں وچ ساریا سی

نمازوں بعد اجازت چاہی تے کہن لگے روٹی نہیں کھانی میں آکھیا
 نہیں مہربانی اجازت چاہواں گا کہن لگے آخو جی دال جو پکی اے میں
 لا جواب ہو گیا دست بستہ عرض کیتی ٹھیک اے حضور تہاڈے نال رل کے
 کھاواں مینوں ہو رکیہ چاہی دا اے میرے اتے میرے استاد محترم الحاج
 صوفی اصغر علی اصغر تے میرے دادا استاد الحاج حافظ محمد حسین حافظ تے
 میرے پیر و مرشد میرے ہادی الحاج پیر سید سردار عالم شاہ گیلانی چشتی نظامی
 سیالوٹی ہو راں دا میرے تے بے پایا نظر کرم تے فیض کمال اے اللہ کریم
 ایناں ساریاں ہستیاں درجے ہو راجے کرے ایس توں ودھ میں کجھ دی نہیں
 لکھناں چاہندا

بس پڑھن والیاں اگے میری عرض اے کہ سرکار مدینہ سرور
 سید علیؑ و اول وچ سچا تے سچا شق رکھ کے ایس کتاب دا ہر صفحہ پڑھو تاں
 جے میری بخشش دا سبب وی بن جائے

حکیم عبدالحمید نظامی

چیمبر مین نظامی ادبی سوسائٹی پھول نگر

01-07-2012

عشق سے پیدا نوائے زندگی میں زیرو بم
عشق سے مٹی کی تصویروں میں سوزِ دم بدم

اُن کا ہو جا
طیبہ کو جا

کھوج میں اُن کی
خود بھی ء کھو جا

حضور ﷺ کے عشق میں کھوجانا ہی اصل میں خود کو پالینا ہے۔ اور
میں نے خود کو پالیا ہے

سب شاہ عباس جاوید قمر مولائی
عباس پارک پتوکی 0336-6072758

نعلین مبارک تیرے

- 11 اک رستہ نواں دکھا چھڈ یا پاک نعلیناں تیریاں نیں
- 13 آقا کرم کماون گے توں پیراں دا پکار ہو
- 17 اُج رکھ لے سو ہنیا لاج نعلین مقدس ناویں
- 22 انج دل نوں پیندی ٹھنڈ نعلین مبارک تکیاں
- 26 انج اکھیاں جانڈیاں ٹھر نعلین مبارک تکیاں
- 30 اساں تے لکھیاے سچ نعلین مبارک تے
- 34 اساں جام کوثر دا پیتا نعلین مبارک تے
- 36 باقی دیاں چھڈ وگلاں نعلین دی گل سناؤ
- 40 پ پے ویکھے عرش دے اتے نعلین مبارک سوہنے
- 41 ت تڑے دل پے ٹھر دے نیں نعلین مبارک تک کے
- 45 ت تینوں نظر کدے نہیں بدگنی نعلین مبارک جمیا کر
- 49 ٹ ٹہنی ٹہنی مٹھل پتیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی
- 51 ٹ ٹھاٹھ باٹھ اُچی شان نعلین مبارک دی
- 55 ٹ ثروت دا اعجاز نعلین مبارک نیں
- 59 ج جد عرش تے جانڈے ویکھے نعلین مبارک تیرے
- 60 ج جو عاشق نے سرکار دے نعلین گواہی دین گے
- 64 ج جو منگناں ای رب توں منگ نعلین وسیلے نال
- 68 ج جے کرنا عشق اجاگر نعلین مبارک پڑھ
- 72 ج جگ ہو گیا ویکھ حیران نعلین مبارک تیرے

- 76 ج جہاں دلاں وچ ہو گھیاں قدراں پاک نعلین دیاں
- 80 ج چادر پاک منزل والی موڈھے اُتے سج دی
- 83 ح حاتم دے نہیں سکدے جوہل جاندا نعلیناں صدقے
- 85 خ خیرے کئے ہسڑے دل کھل جاوے جے
- 87 د دنیا ہوئی دیوانی نعلین مقدس دی
- 91 ذ ذرے بن گئے سب ستارے اوہدیے پاک نعلیناں دے
- 95 ڈ ڈانواں ڈول نہ ہووے نعلین نوں چمن والا
- 98 ر رہ گھیاں سب سرداریاں جدو کیھے پاک نعلین
- 102 ر رب عرضاں کرے قبول نعلین وسیلے تے
- 106 ر رب کردا عمر دراز نعلین مبارک جہماں
- 108 ر رب کردا کرم کمال نعلین پاک جو چھے
- 110 ر رکھ تختی وچ تعویز سرکار دے پاک نعلین
- 113 ز زاہد زہد کماون والا زائر پاک نعلیناں دا
- 116 س سوہنیاں پیراں دی نسبت نعلین پیارے سوہنے
- 118 س سورج چن ستاریاں توں نعلین مبارک اُچے
- 119 س سرکار کرم اک وار سعی نعلین مبارک سراتے
- 123 ش شب بیداری نالوں الفت رکھ نعلیناں دی
- 126 ص صاحب نظر ہو جاویں گا سینے لایا کر نعلین
- 128 ض ضامن بن جاوے گے تیرے دوئیں جہانیں پاک نعلین
- 130 ط طیبہ پاک دی ہر گلی وچ پا کے سوہنے پاک نعلین

133	ظرف دامادہ پایا نعلین مبارک توں	ظ
137	عاشق سچے جانن شان نعلیناں دا	ع
140	غزلاں بڑیاں ہو یاں پاک نعلیناں تے	غ
143	فقیرا کر فقیری نعلین نوں رکھ سانویں	ف
152	قاعدہ عشق کتاب دا نعلین توں کر شروع	ق
146	کدے عرش عکلاتے ڈیرے نعلیناں پا کاں دے	ک
150	کعبیاں دے مٹنے روگ نعلین مبارک اں صدقے	ک
154	گوڑھی کر لے یاری نعلین مبارک اں نال	گ
158	لا ہوتی کر دے سیر نعلین مبارک ویکھے	ل
162	میں کیتی بڑی صلاح نعلین پاک تے لکھاں	م
164	میں ویکھے بڑے فضائل نعلین مبارک دے	م
168	میرے دل وچ جاگی آس نعلین مبارک ویکھاں	م
172	میرے دکھڑے کر دیو دور صدقہ نعلین پاک دا	م
176	معراج تے اڑے سن سرکار بلندی تے	م
180	مل جاوے روح نوں طاقت جے تکیں پاک نعلین	م
184	”نعلین مبارک تیرے“	ن
188	وچ حشر دے امن سبب نعلین مبارک بن گئے	و
192	ہاڑے سن وے ماہی نعلین پاک دے صدقے	ہ
195	ہن اچیاں سیراں وچ نعلین مبارک سوہنے	ہ

- 196 ہے کنی بھانویں دنیا نہیں پاک نعلیناں ورگی ہ
- 200 یارو منگورب توں دے دے کے ناویں پاک نعلیناں دے ی
- 204 یاداں نال یقین دے رکھیں ی
- 208 یاقوتی قدر و قیمت پاک نعلیناں اگے ے

(الف)

اک رستہ نواں دکھا چھڈیا پاک نعلیناں تیریاں نہیں
بس نعت کہن تے لا چھڈیا پاک نعلیناں تیریاں نہیں

لاہ دتے گیت غزل دے رنگ میرے دل توں ہولی ہولی
فیر اپنا رنگ چڑھا چھڈیا پاک نعلیناں تیریاں نہیں

اک واری منگیا جس نے وی صدقہ تیریاں پیراں دا
اوہدا وگڑیا کاج بنا چھڈیا پاک نعلیناں تیریاں نہیں

اعجاز ایہہ تیریاں نعتاں دا ملیا اے کناں پیارا
مرے عشقے نوں چکا چھڈیا پاک نعلیناں تیریاں نہیں

ایہہ سچ نظامی جہنے وی سینے دے نال لائے نہیں
کر اوہدا ات ادا چھڈیا پاک نعلیناں تیریاں نہیں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
اک رستہ نواں دکھا چھڈیا

ہر پردہ دور کیا نعلین ترے صدقے
کر مشکل طور دیا نعلین ترے صدقے

غزلوں کو گیتوں کو تلوؤں کی برکت سے
نعتوں کا نور دیا نعلین ترے صدقے

اس قلبِ معنیٰ کو اعجازِ قدم بخشا
کر دل مسحور دیا نعلین ترے صدقے

سن کر حرفِ نوری پھر حسبِ دستوری
حقِ مزدور دیا نعلین ترے صدقے

سینے سے لگا کے سر قدموں سے نظامی کر
روشن مقدور دیا نعلین ترے صدقے

(الف)

آقا کرم کماون گے توں پیراں دا پتکا رہو
تینوں دید کراون گے توں پیراں دا پتکا رہو

عشق سوہنے دا دل وچ جے غم نہ کر توں ماسہ وی
لکیاں توڑ نبھاون گے توں پیراں دا پتکا رہو

اکھیاں دے نال چُمیا کر نقشہ پاک نعلیناں دا
تینوں کول بلاون گے توں پیراں دا پتکا رہو

بھار وٹدایا ویریاں دا ، لُج پالاں سرکاراں نیں
تیرے دکھ مٹاون گے توں پیراں دا پتکا رہو

انشاء اللہ ویکھ لویں توں وچ مدینے ہوویں گا
تیرے دن پھر جاون گے توں پیراں دا پتکا رہو

عشق دے سچے موتی نوں صدق دے دھاگے وچ پرو
کرم دے چھٹے آون گے توں پیراں دا پتکا رہو

سر ساتی دے قدماں تے یار نظامی رکھی رکھ
تینوں جام پلاون گے توں پیراں دا پتکا رہو

☆ ☆ اردو ترجمہ ☆ ☆

آقا کرم کماون گے توں پیراں دا پکار ہو

آقا کرم کمائیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو
پھر سے دید کرائیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو

عشق کہے ہر عاشق کو محمود محشر
جنت میں لے جائیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو

ہونٹ نہیں تو آنکھوں سے آپ قدم بوسی
کرنے کو بلوائیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو

اپنا ہو یا بیگانہ سب کے لیے یکساں
آپ کرم فرمائیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو

یاد مدینے والے کی کہتی ہے مجھ سے
اچھے بھی دن آئیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو

آج نہیں تو کل طیبہ کے بادل موتی
رحمت کے برسائیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو

تریاقِ زہرِ فرقتِ تسنیم و کوثر
آقا آپ پلائیں گے ڈانواں ڈول نہ ہو

(الف)

اُج رکھ لے سوہنیا لاج نعلین مقدس ناویں
بن جاون وگڑے کاج نعلین مقدس ناویں

ظلمت وچوں کڈھ کے نور عطاواں کر سخیا
دیہو سدھراں دا اک سرتاج نعلین مقدس ناویں

لکھتاں وچ آون پے ہن لفظ کنار یوں خالی
پے چمکن وانگ سراج نعلین مقدس ناویں

تیری شان سچ ہر حرف میں پڑھ پڑھ چمیاں اکھیں
ہر لفظ نون ہوئی معراج نعلین مقدس ناویں

نعلین دی خشبو دی لوں لوں وچ روشنی ہووے
میرا ایسا بن جائے راج نعلین مقدس ناویں

توں یار نظامی دیکھیں ہن تیریاں نعتاں دے
دلاں تے ہوسن راج نعلین مقدس ناویں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

آج رکھ لے سو ہنیا لاج نعلین مقدس ناویں

لاج ہے نعلین سے

کاج ہے نعلین سے

ظلمتوں میں نور کا

تاج ہے نعلین سے

ذرہ خورشید و قمر سے

آج ہے نعلین سے

کل کا عاصی آج ال سے

حاج ہے نعلین سے

نگہت روشن ترا سے

راج ہے نعلین سے

خار سے صدیق کا

کاج ہے نعلین سے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

آج رکھ لے سو ہنیا لاج نعلین مقدس ناویں

نعلین نبی ڈھالے ظلمت جو اجالے میں
پامال تہیں بلکہ تاراج مقدس ہے

مکے میں مدینے میں ہر دل کے جگینے میں
براق ہے یا تیرا دراج مقدس ہے

سینے میں بسالے جو تجھ سے بھی چرالے جو
اے شمس و انصاری تیری آماج مقدس ہے

دارین کے جگنو کو براق کی خوشبو کو
نعلین ترا عاشق زجاج مقدس ہے

نعلین مبارک کا فرشی سدرہ عرشی
نعلین کرا دے جو معراج مقدس ہے

مکے میں مدینے میں لہر دل کے نگینے میں
سر پہ دو عالم کے تاج مقدس ہے

نعلین کا آنکھوں میں مدحت کا لاکھوں میں
مولائی نظامی کا یہ کاج مقدس ہے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
انج دل نوں پیندی ٹھنڈ

کوثر یا شربت ہے
نعلین سے فرحت ہے

دارین کے ہونٹوں پر
نعلین کی مدحت ہے

ٹھوکر پہ زمانے کی
منکر کی قسمت ہے

سرکار کے تلووں سے
نعلین کی عظمت ہے

نعلین کی جانب سے
حریم کی دعوت ہے

جھولی میں جبینوں کی
نعلین کی دولت ہے

مولائی نظامی میں
نعلین سے راحت ہے

(الف)

انج اکھیاں جاندیاں ٹھر نعلین مبارک تکیاں
 جیویں اجڑے سن گھر نعلین مبارک تکیاں

سرکار دے جوڑیاں دا صدقہ ہی کھانے آں
 جاندی اے جھولی بھر نعلین مبارک تکیاں

توصیف محمد دی آ جاندی اے نظراں وچ
 کھل جاون سوچ دے پر نعلین مبارک تکیاں

اوہ خالی نہیں مڑا بھانویں اوہ عاصی اے
بہہ جاندا سیس نوں دھر نعلین مبارک تکیاں

نعلین نوں رکھ ساہویں جو کردائے گل عاشق
ہو جاندی انج اکثر نعلین مبارک تکیاں

اوہ نیکیاں لکھدے نیں جو بیٹھے موہڈیاں اُتے
بدیاں دے ٹھپ دفتر نعلین مبارک تکیاں

کیہ ہویا ٹٹ کتیاں آساں دیاں ڈوریاں جو
ہو جاوے سب بہتر نعلین مبارک تکیاں

ایہہ ویر کماون والے نہیں کر سکدے کجھ تیرا
لتھ جاون گے سب ڈر نعلین مبارک تکیاں

تینوں لکھ مبارکاں ہوں گے پینڈے مک نظامی
سونے دا ملیا در نعلین مبارک تکیاں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

انج اکھیاں جانندیاں ٹھہر نعلین مبارک تکیاں

شعلے بجھے نعلین سے
اُجڑے بسے نعلین سے

ذرات تلوؤں چوم کر
تارے بنے نعلین سے

الہام کے طائر تجھے
ہیں پر لگے نعلین سے

بابِ بہشتی جوقِ در
عاصی چلے نعلین سے

نکلڑوں پہ تیرے مصطفیٰ
عاشقِ پلے نعلین سے

بے داغ چادر ہو گئے
لگ کر گلے نعلین سے

طائف بیادِ نعلین کربلا
لے حوصلے نعلین سے

واں نادرِ دوزخ میں یہاں
دشمنِ جلے نعلین سے

منزلِ نظامی پائے گئے
سب سلسلے نعلین سے

(الف)

اساں تے لکھیائے سچ نعلین مبارک تے
کوئی گل نہیں کیتی کچ نعلین مبارک تے

اسیں نال عقیدت یار جد وی قلم اٹھائی
ہر لفظ گیا اے سچ نعلین مبارک تے

اسیں سوچ نوں آکھیائے جے ٹرنا ایں ساڈے نال
آ ساڈے عشق سچ سچ نعلین مبارک تے

نعلین دی عظمت نوں ہر بندہ من دا اے
اعتراض کرے گا کھچ نعلین مبارک تے

جو منت مئی سی اوہ پوری ہو گئی اے
چل اٹھ ولا ہن نچ نعلین مبارک تے

گل سن نظامی توں جو پاون دل فتور
توں اوہناں کولوں نچ نعلین مبارک تے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
اساں تے لکھیاے سچ

سودا جو سچ کا ہے
وہ عشق سے پچتا ہے

طائف میں لہو سر کا
نعلین میں رچتا ہے

عرش اعظم
نعلین سے چچتا ہے
مولا

ڈنکا دھرتی پر بھی
نعلین کا بچتا ہے

براق ہے یا بادل
منکر پہ گر جتا ہے

نعلین کی عظمت کو
عاشق ہی سمجھتا ہے

میرا تو نظامی دل
نعلین سے بچتا ہے

(الف)

اساں جام کوڑ دا پیتا نعلین مبارک تے
اساں ایویں کم نہیں کیتا نعلین مبارک تے

انج لگدائے کسے نے ساڈی کر دتی سدھی کھیڈ
اساں پاٹا چاک ہے سیتا نعلین مبارک تے

رہے نور گتھیرے وچ، کیہ دسے کناں چہ
کنج ویلا سارا بیتا نعلین مبارک تے

اک لفظ وی لکھیا جہنے سرکار دی مدحت وچ
اوہ ہریا وی ہے جیتا نعلین مبارک تے

غزلاں دی شاعری وچ ودھ حدوں جاون لوک
اساں توڑ دکھائی ریت آ نعلین مبارک تے

سرکار کرو منظور وچ عشق نظامی تیرے
جو لکھے غزل تے گیت آ نعلین مبارک تے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

اساں جام کوثر دا پیتا نعلین مبارک تے

کوثر کا جام ملا نعلین ترے صدقے
شاہوں کو نام ملا نعلین ترے صدقے

سورۃ اخلاص دعا اکرام خاص ہوا
دل کو آرام ملا نعلین ترے صدقے

طور و منصور ہوئے دل اہل نور ہوئے
تن کو احرام ملا نعلین ترے صدقے

مدحت کے وسیلے سے ہاشمؑ کے قبیلے سے
خیبر انجام ملا نعلین ترے صدقے

سعدیؑ کو جامیؑ کو نعتوں میں نظامی کو
حرف الہام ملا نعلین ترے صدقے

(ب)

باقی دیاں چھڈو گلاں نعلین دی گل سناؤ
سب گلاں پٹھ نے ہلاں نعلین دی گل سناؤ

نیناں دے کھوہے گیرو راتاں نوں اٹھ اٹھ کے
نہ سکن دل دیاں ولاں نعلین دی گل سناؤ

فر عشق سمندر وچوں نکلن گے موتی ہیرے
جد جوش پچ آئیاں چھلاں نعلین دی گل سناؤ

جس درتے لکھاں حاتم منگدے نے اڈ کے جھولی
میں در سوہنا اوہ ملاں نعلین دی گل سناؤ

بن جاسی میرا حیلہ طیبہ ول جانڈے سجنو
وچ میں وی جیکر رلاں نعلین دی گل سناؤ

منصور نے آکھیا دارتے، پئے بول شمس تبریزی
لہہ جاون بھاویں کھلاں نعلین دی گل سناؤ

اُس رحمت والے ہڑچوں اک چڑی دے وانگ نظامی
میں چچ بھرن لئی چلاں نعلین دی گل سناؤ

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

باقی دیاں جھڈ وگلاں نعلین دی گل سناؤ

باتوں میں نعتیں کر نعلین کی باتیں کر
اُدن منی قابِ قوسین کی باتیں کر

چاہِ یوسف یادِ یعقوبِ دیارِ غم
شبنیر کا سرچشم تر زین کی باتیں کر

نعلین سمندر ہے ذراتِ قدم موتی
غواصِ صدف موج دارین کی باتیں کر

ہر شاہ و گدا حاتم آدم ابن آدم
عاشور کہے شاہ کونین کی باتیں کر

منصور فنا فی اللہ شمس باقی باللہ
بنیاد اللہ حسینؑ کی باتیں کر

زم زم بحر رحمت آنکھوں سے نظامی تو
پی کر مثل ببل حرمین کی باتیں کر

(پ)

پئے دیکھے عرش دے اُتے نعلین مبارک سوہنے
 دکھیاں دے سارن بتے نعلین مبارک سوہنے
 میرا کم نظامی اُتے ، کر لیناں سدھی سوچ
 میرے لیکھ جگاوں تے نعلین مبارک سوہنے

☆☆☆ اردو ترجمہ ☆☆☆

پئے دیکھے عرش دے اُتے نعلین مبارک سوہنے

دل عرش ارم کرتے دیکھے نعلین ترے
 آنکھوں پہ کرم کرتے دیکھے نعلین ترے

راہوں سے نظامی کی سرسنگ رکاوٹ کے
 ٹھوکر سے خم کرتے دیکھے نعلین ترے

قم بہ اذنی کیسا معراج سے آتے ہی
 زندہ عالم کرتے دیکھے نعلین ترے

(ت)

تڑے دل پے ٹھردے نہیں نعلین مبارک تک کے
خالی کاسے بھردے نہیں نعلین مبارک تک کے

دیکھے نہیں تیرے عاشق اک نام تیرے دے اتوں
وگدے بن کے بڑدے نہیں نعلین مبارک تک کے

انسان رہے تاں اک پاسے جنگل دے شیر وی تیرے
قداں وچ سر دھردے نہیں نعلین مبارک تک کے

اماں عائشہ لوے جے چادر ہووے نور دی بارش
رحمت دے مینہ ورہ دے نیں نعلین مبارک تک کے

حوراں تے غلمان کھڑے وچ ملک نورانی سارے
چاکر تیرے در دے نیں نعلین مبارک تک کے

کہجیا ہووے گا سوہنا عقلاں نوں سوچی پا کے
دید تیری لئی مردے نیں نعلین مبارک تک کے

لا نہیں سکدا اندازا کوئی شان تہاڑی دا
وگڑے کم پئے سر دے نیں نعلین مبارک تک کے

پار نظامی ہر ویلے میرے تے نین پرین
شکر دے سجدے کر دے نیں نعلین مبارک تک کے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
تڑے دل پے ٹھروے نیں

تکوؤں کا دم دارین بھرے
دردِ دل کم نعلین کرے

داغِ فرقت زخمِ دل کو
نذیرِ مرہم نعلین کرے

انساں حیواں حور و غلماں
ہر سر پہ کرم نعلین کرے

یثرب کو مدینہ ابر قدم
وف کا موسم عطین کرے

عرش اعظم نبض عالم
جو رقص عطین کرے

زگس کو بھی اصحاب نظر
زائرہ حرم عطین کرے

شکرانہ نظامی تلووں کا
حمد یارم عطین کرے

(ت)

تینوں نظر کدے نہیں بد لگنی نعلین مبارک چمیا کر
نہ تیرے تے کوئی حد لگنی نعلین مبارک چمیا کر

بوہتی لنگہ گئی بن عشقوں ہن، عشق نئی وچ لنگھدی اے
ایہہ زندگی اس توں ودھ لگنی نعلین مبارک چمیا کر

سوئے دیاں گلاں باتاں تے اوہدیاں نعتاں اگے ہن
ایہہ دنیا ساری رد لگنی نعلین مبارک چمیا کر

سرکار دے پاک نعلیاں نوں سرکار دی نسبت حاصل اے
ایہہ سمجھ ہے تینوں کد لگنی نعلین مبارک چمیا کر

لکھ م'ح' فیرم دتاں دل نوں ٹھنڈاں پینیاں نے
جد نور دی اُتے شد لگنی نعلین مبارک چمیا کر

توں ہر ویلے نہ رویا کر آقا دے دیدار دی گل ،
تیری قسمت دے وچ تہ لگنی نعلین مبارک چمیا کر

ایہہ مینوں پتہ نظامی جی، توں راضی اودوں ہونا
تیری طیبه حاضری جد لگنی نعلین مبارک چمیا کر

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
تینوں نظر کدے نہیں بد لگنی

مٹ جائے نظر بد نعلین کا بوسہ لے
تکوؤں کو کر مرشد نعلین کا بوسہ لے

بے شک تو عاصی تھا عامی تھا لیکن اب
خاصی ہو جا بے حد نعلین کا بوسہ لے

کیسا ذکرِ دنیا پیا فکرِ دنیا
دنیا کو کر کے رد نعلین کا بوسہ لے

نسبت سے عظمت ہے نعلین مبارک کی
ہو جا وقف احمد نعلین کا بوسہ لے

اعراب محمد کے صدقے کہتا کوئی
حبِ جدِ امجد نعلین کا بوسہ لے

میں قمر بنی ہاشم تو مدو جزر اکبر
صدقے چشمِ عابد نعلین کا بوسہ لے

آنکھوں سے سلامی گو کہتا ہے نظامی کو
تیرا سبز گنبد نعلین کا بوسہ لے

(ٹ)

ٹہنی ٹہنی مٹھل پتیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی
جگ دیاں جھتیاں ستیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی

رات دے سمرے طیبہ پاک وچ جگمگ روشنی دیکھی جد
انج لکيا جگدیاں بتیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی

ولیاں رب مناون دے لئی ساہواں دے ہر ہر گیڑے
چمخے پونیاں کتیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی

سخی حسینؑ نے کربل نوں ایویں شانان بھگیاں نہیں
کربل دیاں ریتاں تتیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی

رانجھا راضی کرن نظامی رکھیاں سر تے دستاراں
ساویاں کھٹیاں رتیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ٹہنی ٹہنی مکھل پتیاں تے دھوڑ ہے پاک نعلیناں دی

نارِ نمرود ازل سرد ہے نعلین سے
رنگِ قیصر خوف سے زرد ہے نعلین سے

ٹہنیوں پہ مکھول ہیں محور رقصاں ٹہنی
کہکشاں ہے جو اڑی گرد ہے نعلین سے

ہر نفس بُدبان کی کہہ رہی ہے یا نبیؐ
قم بہ اذنِ انجمن فرد ہے نعلین سے

طائف و کربل میں تو آج میں تو کل میں تو
اشکِ دل کی آبرو درد ہے نعلین سے

رحمۃ اللعالمین تیرا لمسِ آفریں
زندہ نبضِ عالمیں کرد ہے نعلین سے

(ٹ)

ٹھاٹھ باٹھ تے اُچی شان نعلین مبارک دی
انج رہوے گی وچ جہان نعلین مبارک دی

سچے دل توں جس نے اک واری ہے چاہیا
اُس لئی حقیقت جان نعلین مبارک دی

اوہ ڈبدا تر جاسی گل سمجھ لئی جس نے
فیر سوچی نال دھیان نعلین مبارک دی

سرکار دا بن کے ویکھ دیدار کراون گے
گل وسدا اے وجدان نعلین مبارک دی

ہے بے شک اوہ مردود پر کدے وی گستاخی
کر سکدا نہیں شیطان نعلین مبارک دی

سمجھن اک حقیقت عشق حقیقی والے
فیر سمجھ کے رفعت پان نعلین مبارک دی

توں اک نظامی کیہ کئی چاہت رکھن والے
پئے بڑے بڑے سلطان نعلین مبارک دی

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ٹھاٹھ باٹھ شان نعلین مبارک دی

لب شان
چ نعلین دارین کی
لکس احمد سے نعلین کی
جان

عالم ڈوب مان
رزق عشق جا نعلین میں
میں

قدم آنکھ دان
سرکار کو نعلین نے
نے

گرو	پائے	قدم
سر	روائے	قدم
تان	نعلین	کی
عرش	پر آن	میں
بزم	رحمان	میں
آن	نعلین	کی
شاعر	صدق	مصطفیٰ
خاک	نعلین	صفا
چھان		کی

(ث)

ثروت وا اعجاز نظین مبارک نہیں
 رازاں وچوں راز نظین مبارک نہیں

آقا دے نظین موسیٰ دے جوڑیاں وچ
 ایہہ طرہ امتیاز نظین مبارک نہیں

اُچھلے نال خشی ، سنے جوڑیاں آ جاؤ
 جس دم سنی آواز نظین مبارک نہیں

سرکار دے قدماں دی واہ! ٹور نرالی دے
دیکھے نے اندازِ نظمن مبارک نہیں

خبرے کناں چہ ، کنج سوہنیا پھداں دے
چکے ہوسن نازِ نظمن مبارک نہیں

ونیکھدے رہے ہوسن اندازِ نبوت دے
سارے کیف گدازِ نظمن مبارک نہیں

محشر وچ نظامی دین گواہی میری
کرنی ایں پروازِ نظمن مبارک نہیں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
ثروت و اعجاز نعلین مبارک نے

ثروت اعجاز ہے نعلین سے
دھرنوں کا راز ہے نعلین سے

برہنہ پائی کلیم طور کی
عرش تک پرواز ہے نعلین سے

آہٹوں کے منتظر ہیں رت جگے
ہر قدم آواز ہے نعلین سے

اے خرام ناز میری سوچ کا
منفرد انداز ہے نعلین سے

گر وہ پاسے کہکشاں ذرہ مجھ
ہر جبین ناز ہے نظین سے

کنید افکار الہام و نظر
بند ہر درواز ہے نظین سے

رحمت اوسط نظامی حشر میں
انتہا آغاز ہے نظین سے

(ج)

جد عرش تے جاندے دیکھے نعلین مبارک تیرے
جگ پے گیا وچ بھلیکھے نعلین مبارک تیرے

سی سوچ نظامی دی وی ازلاں توں وگڑی تگڑی
میرے کر گئے سدھے لیکھے نعلین مبارک تیرے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

جد عرش تے جاندے دیکھے

جھولی ذروں کی قدم نبیٰ نے بھری
عرش کی مانگ نعلین ہی نے بھری

جس نے کندن نظامی کیا مجھ میں وہ
عشق کی آگ نعلین ہی نے بھری

(ج)

جو عاشق نے سرکارِ دے نعلین گواہی دین گے
وچ حشر دے واجاں مار دے نعلین گواہی دین گے

تیرے عاشق نعتاں سن کے ایہ سوہنیا مال تے زر
تیرے توں رہے نے وار دے نعلین گواہی دین گے

جو کمی کوتاہی ہوئی وچ دنیا ایہناں کولوں
لاہ سارے مولا بھار دے نعلین گواہی دین گے

ایہہ تیرے پاک نبی وا میلاد مناؤندے رئے نیں
ایہناں نوں مولا تار دے نعلین گواہی دین گے

ایہہ میرے نقش پاک نوں لا لا کے سینے نال
رہے چُمدے وچ پیار دے نعلین گواہی دین گے

کر کرم نظامی اُتے ایہہ بڑے قصیدے نعتاں
رہیا لکھدا اے سرکار دے نعلین گواہی دین گے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
نعلین گواہی دین گے

کملی میں چھپا ہی دے
خوشبو میں بسا ہی دے

عاشق ہے ترا جس کی
نعلین گواہی دے

نعلین مجھے اپنا
عاشق منوا ہی دے

ہر نعلین بات مری بگڑی
ہنا ہی دے

نعلین جبیں چھو کر
اونچا رتبہ ہی دے

نعلین سرِ محشر
گرمی سے بچا ہی دے

تکوؤں سے پسینے کے
موتی برسا ہی دے

نعلین مدینے کے
منظر دکھلا ہی دے

براق کے فراٹے
ظلمت کو مٹا ہی دے

نعلین کے موضوع کر
عنوان عطا ہی دے

لیتا ہوں نظامی جو
دارین کا ماہی دے

(ج)

جو منگناں ای رب تون منگ نعلین وسیلے نال
لگ جان گے تینوں رنگ نعلین وسیلے نال

ایہ سوچنا نہیں پیندا کم بنے گا کس ویلے
رکھ آس امید نون سنگ نعلین وسیلے نال

اوہ خاک شفاء بن گئی نعلین دی نسبت نال
ہو کھیاں عقلاں دنگ نعلین وسیلے نال

نعلین دا نقشہ رکھ فر ویکھ محبت نال
 لہہ جاوے گی بھکھ ننگ نعلین وسیلے نال

نعلین دی شانناں دے سب مسئلے حل ہوون
 تک عشق عقل دی جنگ نعلین وسیلے نال

جے عشق حقیقی وچ من رنگنا چاہنا ایں
 توں دل توں لہ لے زنگ نعلین وسیلے نال

آ منکن والیا آ رب کہوے نظامی آپ
 ہر پوری کراں اُمنگ نعلین وسیلے نال

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

جو منگناں امی رب توں منگ نعلین وسیلے نال

رنگ دے روح و تن کا چولا
نعلین طفیلی ہوں مولا

نعلین مبارک کے صدقے
مجھ ماشہ کو کر دے تولا

ام سلمہؓ کی خاک شفاء
غم ابن علیؓ کا ہے تولا

اے ابرِ قدم کر بوند عطا
دھرتی کی صدف نے منہ کھولا

منکر نہ ہوا تو نظروں سے
نہ عقل گری نہ دل ڈولا

تنگ دامن ہے پر میں تو نہیں
نعلین نبیؐ نے دل بولا

میزانِ محبت پر پہلے
نعلین کا صدقہ دل تولا

سینے سے لگایا ارماں کو
ارمان ہوا عرشِ اولیٰ

(ج)

بے کرنا عشق اجاگر نعلین مبارک پڑھ
وچ کوزے فیض دا ساگر نعلین مبارک پڑھ

اک ٹھاٹھاں مردا دریا دے سے گا دل توں ویکھ
توں بھر کے وچوں گاگر نعلین مبارک پڑھ

سرکار نے دتی چادر ویکھ بوسیری تائیں
توں سمجھ کے حاضر ناظر نعلین مبارک پڑھ

کر دل دا صحن کشادہ نہیں سودا گھاٹے دا
توں عشق دا بن کے تاجر نعلین مبارک پڑھ

توں گلاں وچ نہ آویں نہ ہونویں ڈانواں ڈول
نہ رکھ عقیدہ لاغر نعلین مبارک پڑھ

کیہ ہو یا یار نظامی چاک گریباں تیرا
اوہ آپ تے ہین رفوگر نعلین مبارک پڑھ

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
جے کرنا عشق اُجاگر نعلین مبارک پڑھ

نعلین کا ساگر ہے
آنکھوں سے اُجاگر ہے

نعلین کی چٹکی سے
دل کا گریا ہے

گردِ بوسیری
نعلین چادر
مجھ سے

عالم ہے	دم بجاطر	نادار نعلین
کے ہے	عقیدت ساغر	ہونٹوں نعلین
سا ہے	مرے سوداگر	نعلین کوئی
جبکہ ہے	سخی گداگر	نعلین دارین

(ج)

جگ ہو گیا ویکھ حیران نعلین مبارک تیرے
سدا توں اگے جان نعلین مبارک تیرے

میں چم لوں اک وار چلو سفنے اندر سعی
کر دین پورے ارمان نعلین مبارک تیرے

اسیں عزتاں والے ہوئے آقا دے قد میں لگ کے
پئے کملیاں نوں سمجھان نعلین مبارک تیرے

پاگئے نے کئی عظمت پیراں دیاں تلیاں چم کے
پئے عاشقاں نوں تڑپان نعلین مبارک تیرے

ایناں کو جاننے آں اساں انج نہیں پکیاں لائیاں
ایہہ لکیاں توڑ نبھان نعلین مبارک تیرے

اک نکا جتاں کم ایہہ کر سگدے نیں سائیاں
جھلی دے عیب چھپان نعلین مبارک تیرے

میں کملی جھلی نوں دس کہڑا جان دا سی
گئے بن میری پہچان نعلین مبارک تیرے

مل جاوے نظامی نوں تیرے جوڑیاں دی جے دھوڑ
میرے ورگا کون انسان نعلین مبارک تیرے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
جگ ہو گیا ویکھ حیران

براق چڑھا پرواں نعلین مبارک سے
خیرہ چشم حیراں نعلین مبارک سے

چو میں گے تشنہ لب پورے ہوں جانے کب
منسوب ہیں جو ارماں نعلین مبارک سے

قدموں سے قد آور ذروں سے ہوئے خاور
انمول ہیں سب ارزاں نعلین مبارک سے

برسات ہے جلوؤں کی خیرات ہے تلوؤں کی
دھرتی کی رگوں میں جاں نعلین مبارک سے

سرکار کا راہوں سے راہوں کا ڈروں سے
ڈروں کا ہے پیاں نعلین مبارک سے

بندہ ہوں بہت دوشی ہو میری ستر پوشی
عاصی گردِ پنہاں نعلین مبارک سے

مشکور نظامی ہوں سرکار کے قدموں کا
ہے آج مری پچاں نعلین مبارک سے

(ج)

جہاں دلاں وچ ہو کمیاں قدراں پاک نعلین دیاں
رکھدے نیں اوہ ہر ویلے سدھراں پاک نعلین دیاں

بڑے مقدران والیاں نے تکیا سوہنے دے پیریں
نوروں جگمگ کر دیاں بسن ودھراں پاک نعلین دیاں

سرکار دے جوڑیاں دا صدقہ رب پیا وٹدا جے لوکو
اڑ کمیاں ہر پاسے خبراں پاک نعلین دیاں

الفت رکھن والیاں نوں جنت ول لے جاون لئی
 لبھدیاں ہوسن محشر دے وچ نظراں پاک نعلین دیاں

عشق نبیٰ دا سینے دے وچ لے کے آتے آ جایا کر
 میرے کولوں سنیا کرتوں غزلاں پاک نعلین دیاں

کئی تے بلی ایہہ آکھن گے کاہنوں ایناں لکھنا سی
 بھلیو! میرے کولوں پچھو رماں پاک نعلین دیاں

نعلیناں دے سنگ لگ گئے اک وار نظامی جہڑے وی
 رڑھ دے ہو یا نوں پئے تارن موجاں پاک نعلین دیاں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
جہاں دلاں وچ ہو گئیاں قدراں پاک نعلین دیاں

رہکِ دل شاہوں میں
نعلین نگاہوں میں

پنجے ہے قدم رنجے
نعلین کی بانہوں میں

نعلین تلے دیکھی
جنت درگاہوں میں

محشر، طائف، کربل
نعلین سراہوں میں

سر کا خوں تلوؤں میں
نعلین کا آہوں میں

یعقوب کا ہر آنسو
یوسف کی چاہوں میں

دل چشم نظامی کے
نعلین براہوں میں

(ج)

بطرز سیف الملوک

چادر پاک منزل والی موڈھے اُتے سج دی
سوہنیا پاک نعلین تری اے چم چم پیر پی رنج دی

چمچا تیرا ہور اچیرا خود خدا فرماوے
وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ چان ہندا جاوے

چمکاں مارن چار پھیرے روشن پاک نعلیناں
جگ ہو یا حیران جاں گمیاں جھٹ افلاک نعلیناں

چنتا تیرے در دی ایسی لگ گئی آقا مینوں
کد مکے گا رونا میرا حال سناواں کنہوں

چماں آ کے در تیرے دی پاک سنہری جالی
صدقہ سوہنیا نعلیناں دا دے دیو آن دکھالی

حمید نظامی رہوے بس آقا بردا تیرے در دا
مک جاوے ہن دوری میری دید بناں نہیں سردا

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

چادر پاک منزل والی موڈھے اُتے سج دی

چوم رہی ہے کملی کالی شانوں کو
تکوؤں سے نعلین بھرے میخانوں کو

تسلیم و آداب درودِ پاک نبی
خوشخبری محمود ترے دیوانوں کو

جانِ جاں جاںِ نعلین ، کہے مولا
لے آئے بُراق مرے مہمانوں کو

کس کو حالِ سناؤں دشتِ کربل کا
کیسے پُرسہ دوں میں خستہ جانوں کو

پاک سنہری جالی چوموں متوالی
پورا کر نعلین مرے ارمانوں کو

مولائی کو اور نظامی کو مولا
دید کرا دے شمع کے پروانوں کو

(خ)

حاتم دے نہیں سکہے جو میل جاندا نعلیناں صدقے
بوٹا آس امیدیاں دا کھل جاندا نعلیناں صدقے

چوراں نوں کجھ نہ دے پور کوئی ڈب سکدا نہیں
پتھر بھارا رستے توں ہل جاندا نعلیناں صدقے

شیطان نہ غلبہ پاوئے راہ چھڈ دیوے حاسد وی
زورا ور طوفان ہووے ٹھل جاندا نعلیناں صدقے

ویہندیاں ویہندیاں پل دے وچ اجڑے ہوئے وس پیندے نیں
تنبو جیکر لیرو لیر سل جاندا نعلیناں صدقے

حاتم دے نہیں سگدے جو مل جاندا نعلیناں صدقے

تلوؤں کا تبرک موجِ نفس
نعلین سا حاتم کوئی نہیں

نقشِ نعلینِ عظیمِ آفتِ میں
تعویرِ کوئی نہیں

کرنے کو بلیس و حاسد
نعلین سا حاتم کوئی نہیں

نعلین سا حاذق فرقتِ میں
زخمِ دل مرہم کوئی نہیں

نعلین سے ، رھکِ دو عالم
ڈڑوں سا مراسم کوئی نہیں

(خ)

خبرے کئے ہسڑے دل کھل جاون جے
سوہنیا پاک نعلین تیرے مل جاون جے

اک واری تے جھلک وکھا دیو قدماں دی
چھم چھم وسدے نین بھلا ٹھیل جاون جے

لمماں لاوے ، دھوڑ تیرے نعلیناں دی
آکے ہجر فراق زخم چھیل جاون جے

وکھ نہ ہووے یاد تری کدے میرے توں
ویری اپنا سارا لا ٹیل جاون جے

اکھ تھادہ دی نکلی جُو سگدی اے
گل بن جاوے مٹے جُو دل جاون جے

دید نظامی نوں وی سوہنیا ہو جاوے
شکر اے پاٹے چاک مرے سل جاون جے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

خبرے کنے ہمسرے دل کھل جاؤں ہے

جبینوں سے نعلین ملتے رہیں
خزاؤں میں مرجھائے کھلتے رہیں

قدم بوس شبنم کی ہر شاخ سے
تبسم کے موتی نکلتے رہیں

جری گردِ نعلین کے نور سے
جدائی کے موسم بدلتے رہیں

ہمیں دیکھ کر جشن میلاد میں
عدو اپنے دل کو مسلتے رہیں

لعابِ دہن مصطفیٰ کے دیئے
قنادہ کی آنکھوں میں جلتے رہیں

نظامی بیادِ اسیراں سدا
ہمالہ کے چشمے ابلتے رہیں

(د)

دنیا ہوئی دیوانی نعلین مقدس دی
گل ہے جادو دانی نعلین مقدس دی

ڈھلکاں ماردا جو بن دسدا اے ہر ویلے
چمک ہے خاص نورانی نعلین مقدس دی

سرکار دی خاص عطا گلاں کرم دیاں نے
لفظاں وچ روانی نعلین مقدس دی

لگے ہوئے سن لانبو انج گناہواں والے
تنگی آگ بھانی نعلین مقدس دی

اُدُن مٹی آکھیا رب نے سوہنے تائیں
رفت لامکانی نعلین مقدس دی

نعلین دے نقشے دی ، دسی انج چوڑائی
آں شش انگشت میانی نعلین مقدس دی

اوہ لکھیا؛ جو وسیہ عشق نظامی مینوں
نہیں کوئی گل زبانی، نعلین مقدس دی

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

دنیا ہوئی دیوانی نعلین مقدس دی

براق کی تابانی نعلین کی دیوانی
سدرہ کی پیشانی نعلین کی دیوانی

تلوؤں کی رحمت سے جو عرش پہ جا پہنچی
وہ گردِ نورانی نعلین کی دیوانی

رحمت کی فراوانی فیضانِ کرم تیرا
مشکوٰۃ مہربانی نعلین کی دیوانی

شعلوں کی طرح دیکھے رحمت سے مگر ہوتے
انگار گلستانی نعلین کی دیوانی

گفتار کے منظر پر دیدار کے لحوں پر
ہر چشم امکانی نعلین کی دیوانی

انگشت میانی شش حجم نعلین کرم
تعویذ سلطانی نعلین کی دیوانی

جو عشق نے دکھلایا وہ میں نے بتلایا
باقی عاشق ، فانی ، نعلین کی دیوانی

کوثر کا سب سے چاہیے سرکار عفو چاہیے
ہر چاک گریبانی نعلین کی دیوانی

(ذ)

ذرے بن گئے سب ستارے اوہدے پاک نعلیناں دے
جگ وچ کھلر گئے کھلارے اوہدے پاک نعلیناں دے

جھولی اڈ کے منگن دے لئی اسمانوں قوس قزح نے
سارے لے لے رنگ ادھارے اوہدے پاک نعلیناں دے

عشق دے رنگ وچ رنگے گئے نیں جہڑے عاشق صادق
ایہہ تے سب کمال نے سارے اوہدے پاک نعلیناں دے

چن وی رشک کریندا ہن تے ریہہ کے فلکاں دے اُتے
میں وی ہندے روپ جے دھارے اوہدے پاک نعلیناں دے

پلکاں نال بہاریاں دیواں ہنجواں دے نال چماں! کاش
ہوون تذکرے میرے بارے اوہدے پاک نعلیناں دے

حاتم سخی زمانیاں دے سب کئی سکندر تے داڑے
منگتے دیکھے سب وچارے اوہدے پاک نعلیناں دے

پا دتا اے سدھے راہ تے یار نظامی نوں جہاں
اسیں تے صدقے وارے وارے اوہدے پاک نعلیناں دے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ذرے بن گئے سب ستارے

جگنو چراغ سورج قدموں کے استعارے
ذرے بنے ستارے نعلین کے سہارے

کلیوں کے آنچلوں نے رنگ دھنک گلوں نے
قوس قزح نے مانگے نعلین سے ادھارے

عمرِ دراز کے سب عشقِ مجاز کے سب
پورے کیے خسارے نعلین نے ہمارے

اے کاش میں بھی ہوتا نعلین مصطفیٰ کی
رہکِ قمر پکارے کر کے گواہ تارے

نسبت سے نام میرا محفل ہو یا گلی میں
جب بھی کوئی پکارے نعلین سے پکارے

دارا ہو یا سکندر حاتم ہو یا قلندر
دیکھے سبھی سوالی نعلین کے دوارے

کندن کیا نظامی فرقت کی آگ نے پھر
نعلین کے کرم سے وارے ہوئے نیارے

(۵)

ڈانواں ڈول نہ ہووے نعلین نون چمن والا
ہسدا کدے نہ رووے نعلین نون چمن والا

غیر سہارے چھڈے مک جاون سارے پھڈے
پیریں آپ کھلووے نعلین نون چمن والا

سر رکھ کے سجدے وچ پیا خیراں سب دیاں منگے
موتی پیار پرووے نعلین نون چمن والا

فر عشق و دھاون لئی دل دے کھیترا اندر
بی عشق دا بووے نعلین نوں چمن والا

اتھے دے جاون سب منظر جنتاں والے
مزے بہشتی چھووے نعلین نوں چمن والا

خوف دے سارے پھرے لاه دتے جان نظامی
کتے وی رنج نہ ہووے نعلین نوں چمن والا

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ڈانواں ڈول نہ ہووے نعلین نوں چمن والا

دل نذر قدم دارین کرے
قدموں پہ کھڑا نعلین کرے

بوسے کو لب ، چشم بیٹا
زرگس کو عطا نعلین کرے

دھرتی کو صدف دل ایہ نجف
قطرہ قطرہ نعلین کرے

فاروق عمر کو دست دعا
یا خود پہ فدا نعلین کرے

وا ، گنج شکر مجھ پہ جنت
کا دروازہ نعلین کرے

براق نما تقدر ہما
ظلمت کو ضیاء نعلین کرے

(ر)

رہ کنیاں سب سرداریاں جد ویکھے پاک نعلین
بھل کنیاں سب زرداریاں جد ویکھے پاک نعلین

کئی اچے ہملیاں والے آئے سی وچ میدان
لہہ کنیاں سب خماریاں جد ویکھے پاک نعلین

چمکے جد جوڑے آپ دے کلمہ پڑھیا سب نے
چل کنیاں دل تے آریاں جد ویکھے پاک نعلین

وڈے وڈے کھنی کھان وی ڈگے منہ پر نے
کھل گئیاں پنڈاں بھاریاں جد ویکھے پاک نعلین

اچا کیتا حق دا جھنڈا سوہنے نے جس ویلے
ڈھیہہ گئیاں دل دیاں ڈھاریاں جد ویکھے پاک نعلین

جو ہار وی من دے نہیں سن او پتھر دل والے
لا بیٹھے پکیاں یاریاں جد ویکھے پاک نعلین

اُس رکھیا دستِ رحمت مرجانیاں دھیاں تے
پا گئیاں مل بے چاریاں جد ویکھے پاک نعلین

اک میں کہہ یار نظامی ہو گئیاں سوہنے توں
کئی صدقے تے بلہاریاں جد ویکھے پاک نعلین

☆ ☆ مار دو ترجمہ ☆ ☆
رہ گئیاں سب سرداریاں جدو کیھے پاک نعلین

نعلین تری سرداری ہے
نوکر مفلس زرداری ہے

بازی قصری کے شملوں نے
تیرے قدموں میں ہاری ہے

چلتی ہے منکر دل پہ جو
بغضِ نعلین کی آری ہے

نعلین کے منکر کو ہر پل
ٹھوکر تقدیر نے ماری ہے

دف کی لے پر جھومے ڈاچی
ہر وارفتہ انصاری ہے

خلقت عالم میں دیوانی
نعلینِ نبیٰ کی ساری ہے

نعلینِ نبیٰ سے دشتِ عرب
میں زندہ خوش ہر ناری ہے

بہض ہستی دل کی دھڑکن
نعلینِ نبیٰ سے جاری ہے

عالم بھی نظامی میری طرح
نعلین پہ صدقے واری ہے

(ر)

رب عرضاں کرے قبول نعلین وسیلے تے
نالے سوہنا پاک رسول نعلین وسیلے تے

پئے عاشق منگدے نیں سرکار دے جوڑیاں دی
مل جاوے جیکر دھول نعلین وسیلے تے

جھولیاں اڈ کھڑے نیں قطب قلندر سارے
سب اللہ دے مقبول نعلین وسیلے تے

توں مولا رحیم کریم ایناں گنو کرم کما دے
ساڈے چنگے ہون اصول نعلین وسیلے تے

طیبہ نون جان دیاں فیز چٹھیاں آ جان
رب عرضاں کرے وصول نعلین وسیلے تے

گل جھدی نہیں نظامی توں اندروں دی کدھرے
کوئی گل نہ کریں فضول نعلین وسیلے تے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
رب عرضاں کرے قبول نعلین وسیلے کے

حب رسولؐ حیلہ نعلین کا وسیلہ
تسلیم و سلسبیلہ نعلین کا وسیلہ

گر و قدم کے اندر سے زعفران و عنبر
عشاق کا قبیلہ نعلین کا وسیلہ

آنسو ہے یا قلم نے رخسارِ زندگی پر
کھینچا ہے حرف گویا نعلین کا وسیلہ

شاہ و گدا کی صف کو جھولی نما صدف کو
دے بوند خود کفیلہ نعلین کا وسیلہ

ہر رسول دیکھوں ہوتے قبول دیکھوں
ہر حسرت جمیلہ نعلین کا وسیلہ

کرتا ہے قدم نوشہ آتے ہوئے نظامی
دھرتی کا ہاتھ پھیلا نعلین کا وسیلہ

لب کو جبین و در کو ہر صاحب نظر کو
نعلین کا وسیلہ نعلین کا وسیلہ

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
رب عرضاں کرے قبول نعلین وسیلے کے

کر لے قبول مولا نعلین کا وسیلہ
بخشے رسولِ اولیٰ نعلین کا وسیلہ

عرب و عجم کے ماہی مانگے ہر ایک راہی
منزل مہان ڈھولا نعلین کا وسیلہ

اک بوند ہی بہت ہے چشمہ نما صدف کو
جھولی نے منہ ہے کھولا نعلین کا وسیلہ

رحم و کرم پہ تیرے کہنے کو پاس میرے
ماشہ عمل نہ تولہ نعلین کا وسیلہ

دل میں جوار بھاٹا ماہِ مدینہ ہے یا
ارمان کا بگولہ نعلین کا وسیلہ

جھولی نظامی بھردی آقا نے دل کی گرچہ
بندہ نہ منہ سے بولا نعلین کا وسیلہ

(ر)

رب کردا عمر دراز نعلین مبارک چمیاں
ایہہ لہیا مینوں راز نعلین مبارک چمیاں

منہ کرلے طیبہ ول جد اتھرو جاری ہوون
فر نیتیں عشق نماز نعلین مبارک چمیاں

فر، ستے خیراں سمجھ انج کیتی چاکری جے توں
پائی کنیں کسے آواز نعلین مبارک چمیاں

کوئی عشق و مستی وچ جے کرے گدائی اوہنوں
اک وکھری نلے نیاز نعلین مبارک چمیاں

کوئی گل تے ہے آخر ایویں نہیں عاشق مردے
ملا اے سوز گداز نعلین مبارک چمیاں

نعلین پاک دا فیض ملنا ایں نظامی تینوں
کر اوگن ہارا ناز نعلین مبارک چمیاں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
رب کردا عمر دراز

قدم نبی سے مانگے
عمرِ دراز بوسہ

نعلینِ مصطفیٰ پر
کرتا ہے ناز بوسہ

محمودِ قدم احمد
چاہے ایاز بوسہ

نعلین کا وسیلہ
سوز و گداز بوسہ

نعلین سے جبیں کا
راز و نیاز بوسہ

لمسِ قدمِ نظامی
دھڑکن کا راز بوسہ

(ر)

رب کروا کرم۔ کمال نعلین پاک جو چُٹے
نہ آوندا کدے زوال نعلین مبارک جو چُٹے

نت کرے وظیفہ ایہہ آقاتے پڑھے درود
رب سختیاں دیندا ٹال نعلین پاک جو چُٹے

ہے پہلی پوڑھی عشق انسان کرے معراج
ہو جاندا پاک جمال نعلین پاک جو چُٹے

نہیں آوندے کوئی وسواس وچ عقلاں ذہناں اوچھے
ہو جاون پاک خیال نعلین پاک جو چُٹے

اوہ رب دا بن جاندا فر بندہ خاص الخاص
اوپدا ودھ جاوے اقبال نعلین پاک جو چُٹے

لبھن یار نظامی پئے رب نوں کتھے کتھے
اوہ کر لیندائے بھال نعلین پاک جو چُٹے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
رب کروا کرم کمال نعلین پاک جو چُخے

زندہ عالم ہوا لمسِ نعلین سے
عرشِ اعظم ہوا لمسِ نعلین سے

سختیاں ٹل گئیں سن کے نام نبیؐ
دور ہر غم ہوا لمسِ نعلین سے

رہکِ ماہ و نجمِ گردِ براق ہم
سرِ مقدم ہوا لمسِ نعلین سے

کلا و سواس سے عشق سے آشنا
ابنِ آدم ہوا لمسِ نعلین سے

پیرِ رومیؒ ملا ہے کہ اقبالؒ کا
زخمِ مرہم ہوا لمسِ نعلین سے

نعت کا فیض ہے جو نظامیؒ مرا
دلِ مکرم ہوا لمسِ نعلین سے

(ر)

رکھ محنتی وچ تعویز سرکار دے پاک نعلین
ایہہ عشق دی ہے تجویز سرکار دے پاک نعلین

جو رکھے اپنے کول اوہدے تے کرم سوتے
ہے ایسی کم دی چیز سرکار دے پاک نعلین

جس عشق عقیدے نال سب یاراں چُخے سن
اوس عشق دی مَل دہلیز سرکار دے پاک نعلین

توں ٹر سہی سدھے راہ ہٹ جاسن سب حجاب
کر غور تے تک رمیز سرکار دے پاک نعلین

وج اپنے اپنے رنگ لکھ گئے محقق کئی
فر اگے کئی تلمیز سرکار دے پاک نعلین

میں منگاں ہور نہ شے بر آوے دلی مراد
ہر دل نوں ہین عزیز سرکار دے پاک نعلین

مولا ایہ نظامی ویکھ آس دا کاسہ لے کے
پیا منگے خیر ناچیز سرکار دے پاک نعلین

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

رکھ تختی وچ تعویز سرکار دے پاک نعلین

لوحِ دل دارین مبارک
تعویز نعلین مبارک

مشکل کا حل عشق نے بخشی
تجویز نعلین مبارک

چوم رہے ہیں عاشق جالی
دہلیز نعلین مبارک

لمسِ نبی مہماز نہیں ہے
مہمیز نعلین مبارک

عالم کے سب عالم فاضل
تأمید نعلین مبارک

کل کا ذرہ آج نظامی
ناچیز نعلین مبارک

(ز)

زاہد زہد کماون والا زائر پاک نعلیناں دا
ہو جاندا اے معجزہ اک دن ظاہر پاک نعلیناں دا

اندروں باہروں رکھے بندہ پاک نعلیناں دی الفت
اندر وی پاک نعلیناں دا باہر پاک نعلیناں دا

ہو جاندا ہے نین ویکھ کے گھائل دشمن پاک نعلیناں نوں
ویریاں دے سر چڑھ کے بولے ساحر پاک نعلیناں دا

رب تعالیٰ دی رحمت دے نال کھیڈاں کھیڈ دا اے
لوح توں اگے پھر آوندا اے طائر پاک نعلیناں دا

انج حمید نظامی کہن گے، پر عشق نبیٰ وچ ویکھیا جے
اکثر لوکاں کہنا ایں مینوں شاعر پاک نعلیناں دا

ایہدا نقش پاک نظامی جس لشکر دے وچ ہووے
کم تکیا جے وچ میدانے ظاہر پاک نعلیناں دے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

زاہد زہد کماون والا زائر پاک نعلیناں دا

شاعر نعلین ہوں

زائر نعلین ہوں

آئینہ باطن کہے

ظاہر نعلین ہوں

زلزلہ افکار کا

ساحر نعلین ہوں

عرش   یا   آہ   رسا
طاہر   نعلین   ہوں

ذره   خورشید   قدم
فاخر   نعلین   ہوں

کر   مجھے   فاتح   خدا
ناظر   نعلین   ہوں

آئینہ   عکس   نظر
طاہر   نعلین   ہوں

(س)

سوہنیاں پیراں دی نسبت نعلین پیارے سوہنے
پا گئے نے کنی رفعت نعلین پیارے سوہنے

پئے آکھن رشک کریندے سب سوچ تخیل میرے
اسیں ہندے کاش حقیقت نعلین پیارے سوہنے

کوئی غم نہیں اگانہہ دا مینوں نہ قبر دی تنگی دا
کر دین گے اوتھے وسعت نعلین پیارے سوہنے

سرکار تہاڈے صدقے ہونی ایں بخش ساڈی
لے دین گے آپے جنت نعلین پیارے سوہنے

کسے پڑچ یار نظامی، کدے کنڈ نہیں لگدی میری
دیندے نے ہر تھاں عزت نعلین پیارے سوہنے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
سوہنیاں پیراں دی نسبت

حرفِ دل بے چین ہے مدحتِ نعلین ہے
رہکِ خاورِ موں مجھے نسبتِ نعلین ہے

فکرِ انورِ طاق پہ سوچ کے آفاق پہ
عرش تک براق پہ رفعتِ نعلین ہے

نقشِ پائے چار سو ہر جبین کی آرزو
دل رقیبِ آرزو قسمتِ نعلین ہے

خوف کا امکان نہیں تنگی داماں نہیں
قبر میں عشاق کی وسعتِ نعلین ہے

اے حبیبِ کبریاً اور کیا مانگیں اگر
ہم سے ذروں کے لیے جنتِ نعلین ہے

صدقہِ تلوؤں کا ترے دعوتِ حرمین ہے
ملِ نظامی کو گئی عزتِ نعلین ہے

(س)

سورج چن ستاریاں توں نعلین مبارک اُچے
عرش دے مہل مناریاں توں نعلین مبارک اُچے

میرے عشق نظامی دیا شانناں وچ بے شک دیکھ
جنت دے گزر گزاریاں توں نعلین مبارک اُچے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

سورج چن ستاریاں توں نعلین مبارک اُچے

سورج چاند ستارے عرش معلیٰ میں
نعلین احمد ہے بزمِ اللہ میں
اس سے اونچا بامِ نظامی کیا ہوگا
حد میں آخر حد ہے بزمِ اللہ میں

(س)

سرکار کرم اک وار سعی نعلین مبارک سر اُتے
 مل جاون مینوں رکھنے لئی نعلین مبارک سر اُتے

گل سوہنیا جیکر بن جاوے سد مار میں آکھاں سکھیاں نوں
 اج کہڑی اے جو میرے جی نعلین مبارک سر اُتے

میں من دی ہاں اس قابل نہیں پر جان تے سوہنیا تیری اے
 کرو بخت سولے جھلی سعی نعلین مبارک سر اُتے

اوہ ویلا آوے اک واری سرکار کرن جے غمخواری
میں جگ نوں آکھاں ویکھوہی نعلین مبارک سرآتے

اک روز میں سوہنیا سراپنا رکھ دتا سی جد چوکھٹ تے
میں سمجھیا دل دی حسرت ڈھٹی نعلین مبارک سرآتے

میں رونداروندا سوں گیا میرے اتھرو اکیوں جاری سن
میرے گناں وچ آواز پئی نعلین مبارک سرآتے

اک وار جے آقا فرماون کر لیا قبول نظامی نوں
میں بخشش گئی میں بخشش گئی نعلین مبارک سرآتے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
سرکار کرم اک وارسعی

سر سنجِ حرمِ نعلینِ تلے
ہر اہلِ کرمِ نعلینِ تلے

پوری ہو یا نکلے میری
حسرت کا دمِ نعلینِ تلے

منفرد ملا مثلِ سبزہ
اعجازِ قدمِ نعلینِ تلے

جاگا بخت عاصی جیسے
عرشِ اعظم نعلین تلے

چوکھٹ پہ تری ہوتے دیکھا
ہر ذرہ نجم نعلین تلے

تکوؤں کے پسنے سے مہکی
گل کی شبنم نعلین تلے

بخشش کا نظامی دیتا ہے
مژدہ یہ قلم نعلین تلے

تو جامِ طہورہ دے تو سہی
پی لیں گے ہم نعلین تلے

(ش)

شب بیداری نالوں الفت رکھ نعلیناں دی
اپنی اکھیں ویکھیں گا توں دکھ نعلیناں دی

پاک نبی دی شان نوں پارا جے نہ سمجھیا توں
کدے دی تینوں سمجھ نہیں لگنی ککھ نعلیناں دی

حجر اسود وانگوں ایہدے چمن والیاں نوں
حشر چ لہدی پھردی ہوسی اکھ نعلیناں دی

بندہ بشر و چارا کسراں لا سکے گا مثل
قیمت دے نہیں سکدا کوئی ملکہ نعلیناں دی

دل وچ لا کے ویکھیں نقشہ پاک نعلیناں دا
ہووے گی فر رحمت ویکھیں لکھ نعلیناں دی

میں اس قابل نہیں سی کرم ہو یا سرکاراں دا
لگ نظامی نوں گئی اے کوئی پکھ نعلیناں دی

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

شب بیداری نالوں الفت رکھ نعلیناں دی

بوسے سے رہے نعلین نئی
نہ تشنہ نظر نہ تشنہ لبی

ہو دل ہی مقفل خاک سمجھ
آئے گی اُسے نعلین کبھی

نعلین نئی حجر اسود
حسرت بوسے سے دل میں دبی

رُک سکتا نہیں عالم کا دم
دارین میں ہے نعلین ابھی

نعلین کی دل کے کمرے میں
کرتے ہیں زیارت نین سبھی

زائر ہے نظامی عرش خدا
ہر آو سحر نعلین شمس

(ص)

صاحب نظر ہو جاویں گا توں سینے لایا کر نعلین
وچ حقیقت تاج شہانہ سر دے اُتے دھر نعلین

ہر ویلے توں پاک تصور دل وچ رکھیں گا یارا
لاہ دیون گے سر دے اُتوں تیرے سارے شر نعلین

دل دی پوری ہو جاوے گی ہر اک جائز تمنا
لا کے عنبر تے کستوری رکھ اپنے توں گھر نعلین

لہہ جاون گے تینوں جیکر لہناں چاہویں گا
آل نیا دا در لہہ کے بہہ جا اوسے در نعلین

لہہ جاندے نے کھیاں تائیں چنگیاں چنگیاں نسجاں نال
بھر کے لے گئے عشقوں سینہ سمجھو گئے اوہ تر نعلین

بیماراں نوں ملن شفاواں اوہدے فیض خزانے چوں
دیکھ نظامی منگتیاں نوں وی دیندے جھولی بھر نعلین

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
صاحب نظر ہو جاویں گا سینے لایا کر نظین

سر پہ دو عالم ترے
تاج ہے نظین کا

میں رعایا خیر کی
راج ہے نظین کا

عزیز و کستوری آ
ماج ہے نظین کا

حب حیدر چمانا
چماج ہے نظین کا

کل کا ذرہ آفتاب
آج ہے نظین کا

آنکھ ہے یا نور دل
کاج ہے نظین کا

(ض)

ضامن بن جاؤں گے تیرے دوئیں جہانیں پاک تعطین
سوہنے نیا نے عزت بخشی پیراں وچ لولاک تعطین

سے سہانے چیتے کر کر لائی اڈیکاں بیٹھے نیں
یاداں آوندیاں نوریاں نوں جد چٹے سن افلاک تعطین

طیبہ وچ جد حاضری ہوئی سی دکھریاں مہکاں ہر پاسے
نال شفاواں وچ مدینے کھلری ہوئی سی خاک تعطین

اوگنہاراں من والیاں دی بخشش نوں لہمن لئی
حشر میدانے پھردے ہوسن ہو کے تے بے باک تعطین

پاک درود نبی تے پڑھ کے ویکھ دے نیں جو روگی دی
سی دیندے نیں عاصیاں دے سب اکثر پائے چاک تعطین

ایہو ناز بڑا نظامی سانوں اپنی قسمت تے
ساڈے دلاں دے اُتے لا کے بیٹھے اپنی دھاک تعطین

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ضامن بن جاؤں گے تیرے دوئیں جہاں میں پاک نعلین

لولاکِ نعلین مبارک
میں خاکِ نعلین مبارک

ضامن ہے ہر اہل جنوں کا
ادراکِ نعلین مبارک

روشن ہے تلوؤں سے تیرے
افلاکِ نعلین مبارک

محشر میں خوشبو بخشش کی
دے آکے نعلین مبارک

دارؤ غم کا جاتے دیکھی
دے وا کے نعلین پاک

نازاں ہوں قسمت پہ اپنی
میں پا کے نعلین پاک

(ط)

طیبہ پاک دی ہر گلی وچ پا کے سوہنے پاک نعلین
قدم مبارک ٹرے ہون چا کے سوہنے پاک نعلین

کسراں جاندے ہون گے اوہ سوہنے مسجد ول آقا
کسراں لاہ کے رکھدے ہون جا کے سوہنے پاک نعلین

نال صحابہ جاندے ہون گے آقا کدھرے کدی کدی
کسراں اگے رکھدے ہون گے پیر ودھا کے پاک نعلین

گلاں باناں کر لیدے سن نال صحابہ سمناں دے
لیدے ہون گے یاراں نوں دکھا کے سوہنے پاک نعلین

پالیدے سن پیراں دے وچ پیلے رنگاں وچ چدے
آپے ٹٹیاں گنڈھ لیدے سن بنا کے سوہنے پاک نعلین

سوہنیاں ودھراں والے سادہ بڑیاں شانناں وانے سن
کسراں لاہ کے گھر رکھدے سن آ کے سوہنے پاک نعلین

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
طیبہ پاک دی ہر گلی وچ پاک کے سوہنے نظین

نازہ نظین خرام کو پاک ہے
نظین کو ادراک ہے

وقوع نظین عبادت ہجر میں
نظین سینہ چاک ہے

نظین ہے اصحاب کی
یا گود میں لولاک ہے

نعلین سے قوسِ قزح
یہ نیلگوں افلاک ہے

نعلین کا سینے لگا
پا سے پڑ بے باک ہے

نعلین کے گستاخ سن
دوزخ حد بے باک ہے

یاؤ سخن نعلین کی
یا آمد بے باک ہے

ارماں ہے یا نعلین کا
بڑھتا قد بے باک ہے

(ظ)

ظرف دا مادہ پایا نعلین مبارکاں توں
ساغر بھر کے آیا نعلین مبارکاں توں

قطب، قلندر، ولیاں سرکار دی الفت وچ
جو وی رتبہ پایا نعلین مبارکاں توں

انج اپنی عاجزی وچ راضی ہو ہو جاواں
جدوں سنبھرا آیا نعلین مبارکاں توں

بدل گئی ہر چاہت دنیاوی جس ویلے
سدھراں رنگ وٹایا نعلین مبارکاں توں

جد وی لکھنا چاہیا حرفاں کٹھیاں ہو کے
نوروں روپ سوایا نعلین مبارکاں توں

جھڑے نعلین توں ڈڑے اوہ کیجے گئے تقسیم
تاریاں تاج رکھایا نعلین مبارکاں توں

ایہہ نہ بھل نظامی وچ نخن میدان دے توں
منگ کے قد ودھایا نعلین مبارکاں توں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ظرف دامادہ پایا نعلین مبارکوں توں

کم نعلین کو عطا کر بھی

نعلین کے قلندر گرویدہ بھی

نعلین خوش فروزی وڑہ اختر بھی

تتلی کے پروں پہ ہے
عطین کا منظر بھی

عطین سے ہے
ہوتا حرفِ منور بھی
دل بھی

عطین کے ہے
زندہ فزوں مقدر بھی
کا بھی

عطین کے
دارین گداگر مجھ
جیسے بھی

(ع)

عاشق سچے جانن شان نعلیناں دا
یا عارف پہچانن شان شان نعلیناں دا

لئی پھر دے ہاں اکھیاں وچ موتی یاداں دے
دل وچ بھریا چانن شان نعلیناں دا

اوہ خوف تے غم والے دائرے وچ نہ رہن
جگ وچ موجاں مانن شان نعلیناں دا

کوئی اڑیا ہو یا کم رب نوں آکھو جد
ہندا آئن فائن شان نعلیناں دا

ایہناں نال محبت رکھی جیکر توں
محشر وچ سہانن شان نعلیناں دا

نعلین دی دھوڑ دی حسرت لے کے ٹر گئے جو
لعلوں دے وی لعلن شان نعلیناں دا

نہیں دیر نظامی لگدی ہندا کرم کمال
جد وی دل وچ ٹھانن شان نعلیناں دا

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

عاشق سچے جانن شان نعلیناں دا

عاشق صادق جانے نعلین ترا رتبہ
عارف ہی پہچانے نعلین ترا رتبہ

براق کے پیانے بھرتے ہیں دم تیرا
تکوؤں کے میخانے نعلین ترا رتبہ

عامی ہو خاصی ہو زاہد ہو عاصی ہو
عرشِ اعظم مانے نعلین ترا رتبہ

عالم کی جاں تجھ سے تیری ہے تلوؤں سے
قم بہ اذنی تانے نعلین ترا رتبہ

اس سے ہی بنی، بگڑی عالم سے کیا اونچا
جس نسبت فرما، نے نعلین ترا رتبہ

خاکستر پروانے، مٹی میں دیوانے
بانٹا نقشِ پا، نے نعلین ترا رتبہ

(غ)

غزلاں بڑیاں ہو یاں پاک نعلیناں تے
نظمیاں کئی پرویاں پاک نعلیناں تے

کنیاں مشکلاں آئیاں ہو گیاں آسان
رکھیاں جد دھروئیاں پاک نعلیناں تے

نال محبت جد ہی چھے پاک نعلین
لگ کے اکھیاں زوئیاں پاک نعلیناں تے

ہو جاندی اے فورن، ساڈی حاضری تے
کیتیاں جد عرضوئیاں پاک نعلیناں تے

سوہنا در نہ لبھدا اسیں تے رُل جاندے
سانوں ملیاں ڈھوئیاں پاک نعلیناں تے

بجھر بھوئیں نظامی کرنے لئی زرخیز
اساں تے اکھاں جوئیاں پاک نعلیناں تے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

غزلاں بڑیاں ہوئیاں پاک نعلیناں تے

اھکوں کے ہار پرو
نعلینِ نبی کا ہو

صدقے نعلینِ مری
مشکل آسان کرو

نعلینِ نبی کو دل
سے چومو اے نظرو

نعلینِ کو حال دل
معلوم ہے بے خبرو

مانگو نعلین سے در
دنیا کے در بدرو

دامن میں نعلین
گرو بھرو نورانی

زرخیز نظامی میں
یادوں میں آنسو ہو بو

(ف)

فقیرا کر فقیری نعلین نون رکھ ساہویں
سکھ لے ڈھنگ اسیری نعلین نون رکھ ساہویں

کاں بگا بگا کہندیاں کالیوں ہو گئے بگے
ہن آگئی جیکر پیری نعلین نون رکھ ساہویں

دردِ دُرتے دُردِ ہووے اک دا ہو کے بہہ جا
توں کھمیں وانگ کھمیری نعلین نون رکھ ساہویں

لوکاں دی اکھ دا ککھ وی نظریں تینوں آوے
تک اپنی اکھ چھتیری نعلین نون رکھ ساہویں

سوہنے دے قد میں لگ جا چھڈ کے دنیا داری
فر تیل دی ویکھ دھتیری نعلین نون رکھ ساہویں

جے چاہنا ایں توں شفاواں ہو جا اندروں باہروں
نظامی وانگ بوسیری نعلین نون رکھ ساہویں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
فقیرا کر فقیری نعلین نون رکھ سانویں

دارین نعلین سا کا گھائل ہو
نعلین نعلین سا کا قائل ہو

خیرات نعلین بزرگی سا لے
نعلین نعلین سا لے ہو

نعلین نعلین کی کی فرقت میں
نعلین نعلین کی کی پائل ہو

نعلین
عیب سے نظر تیرا
ہو زائل ہو

محشر
بھی نہ دوزخ
نعلین حائل ہو

گرد
نعلین مائل
بوسیری ہو

آقا
کی و محبت
انجام ہو

(ک)

کدے عرشِ عکالتے ڈیرے نعلیناں پاکاں دے
کدے خاک تے کرن بسیرے نعلیناں پاکاں دے

دس پئی اے جتھے جتھے کتے مظمی راتاں دی
پئے ہندے نور سویرے نعلیناں پاکاں دے

ہو جبرائیل حیران گیا جد ویکھی رفعت اوس
سدرا توں شان اچیرے نعلیناں پاکاں دے

جد عرش نے تلوے چمے سرکار دی نسبت نال
ہو گئے سن شان ودھیرے نعلیناں پا کاں دے

دے دے کے درشن رب نوں سرکار مناؤندے نے
انج لگدے رہے سی پھیرے نعلیناں پا کاں دے

ایہہ نیا اچے روشن چن ستارے سورج
سب توں شان اگیرے نعلیناں پا کاں دے

میں نعت نظامی لکھناں سوہنے دی رات دے
ہوئے صدقے دور ہنیرے نعلیناں پا کاں دے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
کدے عرشِ عکلاتے ڈیرے

دارین تلے اوپر نعلین محمدؐ کے
چوہیں سورج اختر نعلین محمدؐ کے

والشمس و قمر ذرے تلوؤں کے تبرک سے
ظلمت کو کریں انور نعلین محمدؐ کے

جلتے ہیں جہاں پہ پر جبریل امینؑ کے بھی
جاتے ہیں وہاں بے پر نعلین محمدؐ کے

قرنیٰ کی طرح تر سے ورنہ کرتا بوسے
حجرِ اسود اکثر نعلین محمدؐ کے

محبوب و محبت جلوے بھرتے ہیں تلے تلوے
آتے جاتے مڑ کر نعلین محمدؐ کے

رہتے ہیں بلندی پر مہتاب نجم سورج
ان سے بھی بالاتر نعلین محمدؐ کے

دل مثلِ پدِ بیضا نعتوں سے نظامی کا
کرتے ہیں رات سحر نعلین محمدؐ کے

(ک)

کہیاں دے مٹنے روگ نعلین مبارکاں صدقے
کئی تر جانے نے لوگ نعلین مبارکاں صدقے

سرکار دے صدقے مولا پیا پالدائے کل جہان
سانوں تے لہسنی جوگ نعلین مبارکاں صدقے

ایہہ دسیائے بلھے شاہ نے اوہ بھیس جوگی وچ پھردا
سانوں وی دے دے جوگ نعلین مبارکاں صدقے

ہن ہریا نصیبا رہندا ایہہ سڑیا نصیبا رہندا
مک جاون گے سب سوگ نعلین مبارکاں صدقے

رہو نعت نظامی لکھدا اوہ لاؤندے رہن گے سینے
اک بھوگی پایا بھوگ نعلین مبارکاں صدقے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

کہیاں دے مٹنے روگ نعلین مبارک کا صدقے

ہم بے کسوں کا چارہ
نعلین کا نظارہ

نعلین کا عطا ہو
رزق نظر خدارا

روگی ہوا ہے جوگی
ذره ہوا ستارہ

خستہ نصیب گل کا
نقش قدم سہارا

نعلین کو پانہیں گوارا
رب اترنا گوارا

نعلین بزم رب میں
خاموش استعارہ

(ق)

قاعدہ عشق کتاب دا نعلین توں کر شروع
صفر توں سفر حساب دا نعلین توں کر شروع

الف توں پڑھنا ایں جیکر عشق نوں رکھ استاد
فیر جلوہ بے حجاب دا نعلین توں کر شروع

ارباں ضرب کھریاں کر گنتی شکر جواب
کم ویکھیں لا جواب دا نعلین توں کر شروع

ولیاں تے جیکر لکھت توں لکھنی چاہنا ایں
پچھ رستہ ادب آداب دا نعلین توں کر شروع

ہو جاسیں مستی وچ توں مرشد جام بے دتا
بھرن لئی گھٹ شراب دا نعلین توں کر شروع

پاؤنی ایں نظامی جیکر وچ گئی طیبہ دے
ہر کم سنت اصحاب دا نعلین توں کر شروع

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

قاعدہ عشق کتابِ نعلین توں کر شروع

ختمِ دارینِ جِراءِ بابِ نعلینِ شروع
قرآنِ حرفِ اقراءِ بابِ نعلینِ شروع

ارہوں کھربوں انجمِ شکرِ دیدار میں گم
معراجِ شبِ اسراءِ بابِ نعلینِ شروع

رحمان کی محفل میں راہوں میں منزل میں
قدموں میں عرشِ گرا بابِ نعلینِ شروع

یہ بحرِ طہورہ ہے مرشد نے کہا مجھ سے
بطحا سے تا خضراءِ بابِ نعلینِ شروع

تلوؤں کے سینے کی خوشبو سے مدینے کی
قسمت پہ قمر اترا بابِ نعلینِ شروع

بزمِ برہانِ رب میرا تو نظامی سب
عرشِ اعظمِ سدرہ بابِ نعلینِ شروع

(گ)

گوڑھی کر لے یاری نعلین مبارکاں نال
فیض ہووے گا جاری نعلین مبارکاں نال

کر پکا صدق یقین ہے قدرت دا آئین
جاندی جد سنواری نعلین مبارکاں نال

سمجھے نہ کوئی خالی پارا عشقوں تینوں
قیمت تیری بھاری نعلین مبارکاں نال

اوب دی جیکر وکری کرنا چاہنا ایں توں
کر لے تابعداری نعلین مبارکاں نال

نکی جئی ایہہ گل وی ویکھیں جانی تیری
کیہ تیری کارگزاری نعلین مبارکاں نال

حشرچ مینوں ویکھ کے فرماون گے آقا
آگیا جے درباری نعلین مبارکاں نال

ہن نظامی ہوئے یکے پیڈے کدھرے
شعرتے دو دھاری نعلین مبارکاں نال

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

گوڑھی کر لے یاری نعلین مبارکوں نال
نعلینِ نبی سے یاری ہے
ذڑوں کی اجارہ داری ہے

سورج کی شعاع نے کرنوں سے
ذڑوں کی نذر اتاری ہے

صدقے لمسِ پا، پہ جس نے
نسلِ عشاق سنواری ہے

موجِ انفاس ، تنفس میں
نعلین کا صدقہ جاری ہے

خضراء کے مکین کی ٹھوکر کا
قصریٰ پہ لرزہ طاری ہے

دھرتی سے عرشِ معلیٰ تک
نعلین تری سرداری ہے

نعلین تری ، تعریف ترے
شاعر کی کارگزاری ہے

نعلین محمد صلی علی
محشر میں ترا درباری ہے

شیرِ نعلین ہوں منکر کو
ہر شعر مرا دو دھاری ہے

(ل)

لاہوتی کر دے سیر نعلین مبارک دیکھے
کھیاں توں دیندے خیر نعلین مبارک دیکھے

جو ہتھ خدا دے جو بول خدا دے بول
وچ لاٹاں مار دے پیر نعلین مبارک دیکھے

لاٹھی دے نال لاٹھی ہوئی پاک وجودوں روشن
وچ نوروں اٹھے پیر نعلین مبارک دیکھے

بہلول قلندر وانگ جنت و نڈی جانڈے نیں
وچ رہندے اپنی لہر نعلین مبارک دیکھے

کوئی بد کردار شریر وی ٹھہر نہیں سکدا اگے
پئے کلدے جادو سحر نعلین مبارک دیکھے

ہتھ عمر فاروق دے شیشی وچ زہر ہوئی تریاق
انج ختم کریندے زہر نعلین مبارک دیکھے

بھیت کسے دا پاؤنا کوئی سوکھا نہیں نظامی
میں ڈونگھے ویہن چ تیر نعلین مبارک دیکھے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
لاہوتی کر دے سیرِ نعلین مبارک دیکھے

قدمِ نیا کا نوز ہے
نعلین ہے کہ طور ہے

چھو کے تری نعلین کو
للہوت بھی مسرور ہے

لمسِ قدم کی روشنی
جس کا کہ رستہ دُور ہے

بہلولؑ
نعلین سے جنت منصور ہے
باغثا

تریاق
نعلین کا زہر مشہور ہے
تیرگی

نعلین کی دہلیز میں
فاروقؓ کا کستور ہے

بحر کرم بوند بھر
نعلین کا مشکور ہے

(م)

میں کیتی بڑی صلاح نعلین پاک تے لکھاں
دل جان توں ہر طرح نعلین پاک تے لکھاں

سرکار دے پاک نعلین ہن کنیاں شانناں والے
ہر لفظ دی کر شرح نعلین پاک تے لکھاں

کس دتیاں نے چھڑا سب غزلاں نظماں میتھوں
کس کیتی اے اصلاح نعلین پاک تے لکھاں

کس کڈھ دتی اے دوئی لانی اثبات اوزار
ایہہ دسیا کیس جراح نعلین پاک تے لکھاں

ایہ مولائی جہی سوچ کس کیتی آن عطا اے
ہو جاوے ہور فلاح نعلین پاک تے لکھاں

لکیا انج نظامی کجھ ہستیاں پاکاں آئیاں
ایہہ آکھن پاک ارواح نعلین پاک تے لکھاں

☆ ☆ اردو ترجمہ ☆ ☆
میں کیتی بڑی صلاح نعلین پاک تے لکھاں

کر صلاح نعلین سے
ہر شرح نعلین سے

طرحدارِ زندگی
ہے طرح نعلین سے

چین غزلوں میں نہیں
ہے فرح نعلین سے

آئینہ رُو گفتگو
پر جرح نعلین سے

پا گیا مولائی میں
بھی فلاح نعلین سے

میں نظامی ناؤ کا
ہوں ملاح نعلین سے

(م)
 میں دیکھے بڑے فضائلِ نظین مبارک دے
 ہتھ بندھ کھڑے نے سائلِ نظین مبارک دے

کوئی کنج انکار کرے گا نظین مبارک وا
 کوئی منگے کویں دلائلِ نظین مبارک دے

دیدارِ یقین تو کبھی جاہ مستِ ملنگاں نے
 پھر دے ہو کے گھائلِ نظین مبارک دے

نعلین پاک دی خاک نوں ترن ولی پیغمبر
تک کتھوں تیک وسائل نعلین مبارک دے

سب سفر مصیبتاں والے ختم ہی کر چھڈے نیں
اک وار جو ہو گئے مائل نعلین مبارک دے

اک میں نہیں لکھن لگا اتھے جید عالماں نے
لکھے نے بڑے رسائل نعلین مبارک دے

جد شرف فضیلت والا جام نظامی ملیا
فیرا میں تے ہو گئے قائل نعلین مبارک دے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
میں دیکھے بڑے فضائل نعلین مبارک دے

دارین کے دلائل
نعلین کے ہیں قائل

سدرہ کی منہا پر
نعلین کے اوائل

عالم کے چارہ گر ہیں
نعلین تیرے گھائل

بزمِ خدا میں پہنچے
نعلین کے وسائل

براقِ عرشِ اولیٰ
نعلین ہی کے وسائل

نعلینِ مصطفیٰ کے
دم سے ترے فضائل

دارین کے جریدے
نعلین کے رسائل

(م)

میرے دل وچ جاگی آس نعلین مبارک ویکھاں
آ گئے نے کنے راس نعلین مبارک ویکھاں

کدی کدی تے انج لگے کوئی چیز گواچی گئی
نہیں ہندا فیر اداس نعلین مبارک ویکھاں

میرے دل نوں پیندے کھوہ آوندائے یاد مدینہ
جد برھیا کھاوے ماس نعلین مبارک ویکھاں

ساہواں ج لگی اوڑ بلھ سک سک جاون میرے
بجھے گی فیر پیاس نعلین مبارک ویکھاں

فیر ایہہ محسوس میں کرناں جد بیٹھا کدھرے کلا
مک جان گے سب قیاس نعلین مبارک ویکھاں

دل کہندائے فیر میرا کوئی غم نہ کر توں ماسہ
مک جاون گے وسواس نعلین مبارک ویکھاں

پیندی اے دل نوں ٹھنڈ نہیں پتہ نظامی کدھروں
فیر بھریا جاندا تاس نعلین مبارک ویکھاں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

مرے دل وچ جاگی آس نعلین مبارک ویکھاں

نام احمد دے ہمیں آسرا نعلین کا
دے نشاطِ گم شدہ واسطہ نعلین کا

آئے گا اکبر کبھی صغریٰ ہم شکل نبی
دیکھتی ہے آج بھی راستہ نعلین کا

ساقیہ کوثر مری دور ہو تشنہ لبی
تو سخی دارین کا میں گدا نعلین کا

کوڑ و تسنیم سے آئینہ دل کا دھلا
تیرے تلوؤں سے کھلا میکدہ نعلین کا

حرفِ اقراء کی طرح قدم امی سے حراء
ازیر سر ہو گیا قاعدہ نعلین کا

دوسوہ کیسے کرے تیرگی امکان میں
دل میں ہے روشن مرے نقشِ پا نعلین کا

راحتِ جاں ہو گیا جو نظامی کے لیے
وہ جہین شوق پر جام تھا نعلین کا

(م)

بطرز: سن چنے دی مٹھی مٹھی کوک

میرے دکھڑے کر دیو دور صدقہ نعلین پاک دا
میزی عرض کرو منظور صدقہ نعلین پاک دا

جندڑی ہر دم روندی رہندی
روز ہجر دے صدے سہندی
وسے رحمت والی بھور صدقہ نعلین پاک دا

سرتے ہنیریاں چٹھ آئیاں تے
ہجر نچ اکھیاں بھر آئیاں نیں
ہن کر دیو نور و نور صدقہ نعلین پاک دا

سرکار بڑی ہی دوری رہی اے
ایہہ زندگی تے ادھوری رہی اے
میرے کر دیو معاف قصور صدقہ نعلین پاک دا

سوہنیا میری اک عرضوئی
دل نوں ہوز طلب نہ کوئی
ہو جاوے دید ضرور صدقہ نعلین پاک دا

سرکار وچھوڑے تڑپاندے نے
کنڈے راہواں وچ آندے نیں
سدو اپنے کول حضور صدقہ نعلین پاک دا

میری وی آ جاوے واری
مر نہ جاواں میں دکھیاری
میںوں سد لوو ایسے پور صدقہ نعلین پاک دا

درد نظامی سہہ نہیں سکدا
وکھ تیرے توں رہ نہیں سکدا
مک جاون سب فتور صدقہ نعلین پاک دا

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

میرے دکھڑے کر دیو دور

نعلین کا صدقہ کر ہر غم سے دور مجھے
نعلین کا صدقہ دے حرف منظور مجھے

نعلین کا صدقہ دے فرقت کی جگہ رحمت
نعلین کا صدقہ کر حرّ یا منصور مجھے

نعلین کا صدقہ ہو دل کا شانہ تیرا
نعلین کا صدقہ کر خاکی سے نور مجھے

نعلین کا صدقہ ہو تکمیل تمنا کی
نعلین کا صدقہ دے اذن مغفور مجھے

نعلین کا صدقہ دے ہلکی سی جھلک چاہے
نعلین کا صدقہ اے زخماں طور مجھے

نعلین کا صدقہ آ یا پاس بلا اپنے
نعلین کا صدقہ ناں روکے دستور مجھے

نعلین کا صدقہ ہو ہر آس مری پوری
نعلین کا صدقہ دو دیدار حضور مجھے

نعلین کا صدقہ سن فریاد نظامی کی
نعلین کا صدقہ دے مژدہ عاشور مجھے

(م)

معراج تے اڑے سن سرکار بلندی تے
نعلین وی پیراں وچ ہر وار بلندی تے

رب آکھیا موسیٰ توں تک سکا نہیں مینوں
سرکار نوں خود دتا دیدار بلندی تے

میرے عرش مقدس نوں توقیر ذرا بخشو
نعلین نے آؤ دلدار بلندی سے

کچھ گلاں خاصاں لئی کچھ عاماں لئی ہونیاں
سب کول بٹھا کیجے اظہار بلندی تے

نعلین مقدس دے نقشے نوں چمیا کر
جے خودنوں ویکھنا ای میرے یار بلندی تے

رب جنت گھل چھڈی ایویں نہیں مدینے وچ
شانناں وچ طیبہ دے بازار بلندی تے

رب نال نظامی جی سرکار صلاحواں وچ
امت لئی ہندے نیں وچار بلندی تے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

معراج تے اڑے سن سرکار بلندی تے

معراج کی شب پہنچے سرکار بلندی پر
نعلین ہے یا عرش دستار بلندی پر

موسیٰ کو جھلک ہلکی دیدار کی مئے چھلکی
آئینہ رو ساقی میخوار بلندی پر

تلوؤں کو نہ زحمت ہو قالین پہ رحمت ہو
نعلین سمیت آؤ دلدار بلندی پر

عاموں کی خاصوں کی باتیں آیاتوں کی
قرآن ہے یا حرف اظہار بلندی پر

نعلین مقدس کے نقشے کو چوما کر
ہو گی سوئی قسمت بیدار بلندی پر

دارین کے مرکز میں نعلین کی برکت سے
رہک جنت طیبہ بازار بلندی پر

تختے میں سلاموں کے پہنچے ہیں غلاموں کے
نعتوں میں حرفوں کے اوتار بلندی پر

ہر عفو لغزش کو پہنچا ہے بخشش کو
امت کا نظامی جی غم خوار بلندی پر

(م)

مل جاوے روح نوں طاقت جے تکیں پاک نعلین
نل جاوے ہر اک آفت جے تکیں پاک نعلین

آویں گا اپنے شوقوں سرکار وا بن غلام
بن جاسیں اوہدا مانگت جے تکیں پاک نعلین

توں پٹکا پا غلامی نت پڑھیا کر درود
ہر قدم تے رہیں گا ثابت جے تکیں پاک نعلین

اکھیاں وچ ہنجو لے کے جا پاک مدینے ول
اوبدی رحمت کرے سواگت جے تکیں پاک نعلین

تو مفت ثواب کما کے کر واوہا نیکیاں وچ
نہیں آوندی کجھ وی لاگت جے تکیں پاک نعلین

ایہہ شان کمال نظامی ہے میرے آقا وا
رہندائے عشق سلامت جے تکیں پاک نعلین

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

مل جاوے روح نون طاقت

مے روح کی حرارت
نعلین کی زیارت

گروں میں طوق احمد
تعویذ رو آفت

تلوہ جبین کا یا
نعلین کی وراثت

کرنے مدینہ آیا
نعلین کا سواگت

جشنِ نبیؐ سے زندہ
میلا د کی ثقافت

نعلین کا نظارہ
نیکی بغیر لاگت

نعلین سے نظامی
تن عشق سر سلامت

(ن) ”نعلین مبارک تیرے“

ن۔ نعلین دا کیہ مقام عاشق توں پچھ کے دیکھ
ع۔ عشق دا پی کے جام عاشق توں پچھ کے دیکھ

ل۔ لفظ تے آپے آ کے نعتاں وچ جڑوے جان
ی۔ یاداں نوں ہون سلام عاشق توں پچھ کے دیکھ

ن۔ نہی کھلوتے قصی سرکار دے پچھے سب
م۔ ملیا اے دید انعام عاشق توں پچھ کے دیکھ

نعلین

ب۔ بدل کرم دے سن خشبو روشنی وٹھے
ا۔ اوہ کرے جے حکم احکام عاشق توں پچھ کے دیکھ

ر۔ راج کریندے پئے نیں ہر ہر شے دے اُتے
ک۔ کس ویلے تے کس گام عاشق توں پچھ کے دیکھ

مبارک

ت۔ تختاں تاجاں والے وچ دنیا ہوں گے
ے۔ یاسی نہ ہوں غلام عاشق توں پچھ کے دیکھ

ر۔ رات نظامی ڈونگی راہواں وی اوکھیاں ہوں
ے۔ یاراں نال کنج کلام عاشق توں پچھ کے دیکھ

تیرے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

نعلین دا کیہ مقام عاشق تو پچھ کے دیکھ

جامِ نعلین براق سے پوچھئے
 بامِ نعلین عشاق سے پوچھئے

چوم کر نقشِ پا کو بتائیں اگر
 نامِ نعلین عشاق سے پوچھئے

اقصیٰ سے آن میں بزمِ رحمان میں
 شامِ نعلین عشاق سے پوچھئے

زندگی اور رحمت کرم روشنی
کامِ نعلین عشاق سے پوچھئے

مخبتِ بلقیس کو رشکِ براق پہ
کامِ نعلین عشاق سے پوچھئے

ذرہ رشکِ قمرِ خاص تو خاص ہے
کامِ نعلین عشاق سے پوچھئے

کیسے کرنے سے پہلے نظامی مجھے
تھامے نعلین عشاق سے پوچھئے

صرف اتنی نہیں کربلا حُرّ نشیں
دامِ نعلین عشاق سے پوچھئے

(و)

وچ حشر دے امن سب نعلین مبارک بن گئے
دیکھن گے عاصی سب نعلین مبارک بن گئے

کے دی تھاں توں جے آئے تھئے وچ نعلین
وچ سوہنے رکھے پت نعلین مبارک بن گئے

جد کفرنوں توڑنا سی اک ایٹم بمب دے وانگ
لاؤن لئی اک ضرب نعلین مبارک بن گئے

بوجہل تے اٹھ دا نہ اوس ویکھیا سر دے اُتے
اسمان تے کئی ارب نعلین مبارک بن گئے

وچ قبر ہنھیری دے سرکار دے عاشق جا کے
دیکھن گے وانگ بلب نعلین مبارک بن گئے

بخشش لئی سفارش ویکھیں صورت اندر
وچ حشر نظامی محب نعلین مبارک بن گئے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
روح حشر دے امن سبب

حشر میں سایہ گلن نعلین ہے
روح کا احرام تن نعلین ہے

میر مجلس ، شمع تلوؤں کی ترے
گرد پائے اجمن نعلین ہے

کفر ڈوبا نور کے گرداب میں
پاؤں کا چاہ ذقن نعلین ہے

بو جہل اٹھتا نہ کیوں ، تسمہ ترا
تازیانہ یا رس نعلین ہے

قبر تیرہ میں مری سرکار کا
تقمہ جانان من نعلین ہے

آتشِ نمرود سے محشر تک
رحمتِ پا ، کا بدن نعلین ہے

(۵)

ہاڑے سن دے ماہی نعلین پاک دے صدقے
لاہ دے روح سیاہی نعلین پاک دے صدقے

اس نفس نے پہلے وی دل باغ اُجاڑیا سارا
نہ ہووے ہن تباہی نعلین پاک دے صدقے

کالیاں وچ جو کالے کر بیٹھا ظلمی بے شک
معاف کرو کوتاہی نعلین پاک دے صدقے

ناشکرے بیجے سن جو وچ تکبر گنے
اُگ پوے نہ گاہی نعلین پاک دے صدقے

روز دیہاڑی نہ سعی ایناں گو کرم تے ہووے
آواں ہر شہابی نعلین پاک دے صدقے

سوہنے چاہیا نظامی چھیتی بنیں گا ویکھیں
توں طیبہ دا راہی نعلین پاک دے صدقے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ہاڑے سن وے ماہی نعلین پاک وے صدقے

تڑپوں نہ بے آبِ ماہی
نعلین کے صدقے سُنِ ماہی

نعلین کے صدقے بر آئے
میری بھی مراد گلنِ ماہی

ابرو سے اشارہ بخشش کا
قدموں سے مقدر بُنِ ماہی

نعلین کے صدقے پاپن کا
پی ہے تو کر دے بن ماہی

دے وصل کروں عَش عَش ماہی
نعلین کے صدقے ششماہی

مغراج محمدؐ بزمِ خدای
چشمِ موسیٰ نہ غمِ ماہی

نعلین کے صدقے صلِ علی
فرقت کی بجھا آتشِ ماہی

(۵)

☆○☆

ہن اچیاں سیراں وچ نعلین مبارک سوہنے
سرکار دے پیراں وچ نعلین مبارک سوہنے

صفت نظامی لکھاں کیہ بھاگاں والیاں دی
ہر دم نے خیراں وچ نعلین مبارک سوہنے

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ہن اچیاں سیراں وچ نعلین مبارک سوہنے

نعلین	شب	اسراء
عالم	کرم	فرما
لس	محبوب	قدم
زار	بہ	حرم فرما

(۵)

ہے کنی بھانویں دنیا نہیں پاک نعلیناں ورگی
میں اج تک ایہو سنیا نہیں پاک نعلیناں ورگی

سب ڈالر پونڈ روپے توں کٹھے کر لے بے شک
ایہہ دولت گدیا گدیا نہیں پاک نعلیناں ورگی

توں حرام حلال نہ ویکھ کر جویں کمائی ہندی
تری تانی بانی بنیا نہیں پاک نعلیناں ورگی

وچ دنیا نام کما لئے توں ہتھ اسمان نوں لالے
تری شہرت مہیا مہیا نہیں پاک نعلیناں ورگی

جا ون سونے باگیں ، کھا ون سونی نعمت
پی آب حیاتی پنا نہیں پاک نعلیناں ورگی

بے شک سدھی دسے ہر اک سمت تینوں
ویکھ لے رکھ کے گنیا نہیں پاک نعلیناں ورگی

ایہہ کہن نظامی دلے کوئی عقلوں ودھ وہی چیز
ایہہ روز دا گنیا چنیا نہیں پاک نعلیناں ورگی

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

ہے کئی بھاویں دنیا نہیں پاک نعلیناں ورگی

تکوؤں کے ساتھ نسبت نعلین سی نہیں ہے
دارین کی بھی قسمت نعلین سی نہیں ہے

ڈالر ہو پونڈ ہو یا روپیہ ریال درہم
رتے میں ساری دولت نعلین سی نہیں ہے

تیرے . تانے بانے بیکار کے فسانے
ان میں کون حقیقت نعلین سی نہیں ہے

براق ہو یا کوئی سدرہ کا عرش پیا
پائی کسی نے عظمت نعلین سی نہیں ہے

آپ حیات فرداً تکوہ مسیح عالم
یعنی کسی میں طاقت نعلین سی نہیں ہے

چودہ طبق نظامی چو میں کریں سلامی
عالم میں بادشاہت نعلین سی نہیں ہے

(ی)

یارو منگو رب توں دے کے ناویں پاک نعلیناں دے
کرو دعاواں دے کے واسطے بھاویں پاک نعلیناں دے

نقشہ اکھیں چھیا کر پاک درود وی پڑھیا کر توں
جس ویلے وی سامنے ہو کے آویں پاک نعلیناں دے

رب وی بوٹے جنت دے وچ تیرے ناں دے لاوے گا
جیکر بوٹے نسبت والے لاویں پاک نعلیناں دے

حشر دیہاڑے رب دے اگے آپ سفارش کرسن گے
بہہ جایا کر نال محبت چھاویں پاک نعلیناں دے

حاسد پچھاں وٹ جاون گے دشمن آپ سلام کرے
تختی وچ تعویز جے رکھ لے جاویں پاک نعلیناں دے

خیر و برکت ہووے دم دم آفت جاوے چھوٹاں مار
جے کر اپنے گھر وچ نقشے لاویں پاک نعلیناں دے

مرن والے دی قبر دے اندر وچ سوالاں آسانی
فوٹو نال نظامی جے دفناویں پاک نعلیناں دی

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆

یار منگورب توں دے کے ناویں پاک نعلین دے

میرے مولا مجھے نام نعلین دے
آہ دل عرش کو بام نعلین دے

فاتح کربلا فاتح شام کا
صدقہ معراج کا شام نعلین دے

مانگتی ہے کرم تاجدار حرم
دھرتی اب قدم جام نعلین دے

میرے محمود محشر جبیں کو مری
حرف آغاز انجام تعلیم دے

جام رحمت پیئے دب کے ذرہ جیئے
ہر قدم نازک اندام تعلیم دے

زندہ درگور پہ جب سوالات ہوں
تو نظامی کو انعام تعلیم دے

(ی)

یاداں نال یقین دے رکھیں
تلیاں نوں توں چم کے اکھیں

آوے گی جد جوش وچ رحمت
ملن گیاں فیر عزتاں لکھیں

من کے مکرن والے ، تلھاں
گلیاں دے وچ زلدے لکھیں

وگے کھوہ بجر دا یارا
اکھیاں نوں اٹھ جو کے بھیں

مولا نہیاں اوگن ہاریاں
اپنی رحمت دے نال دھنیں

سیدھا رستہ لہیا جیکر
توں دنیا توں ڈریں نہ جھکیں

جنت بنی لحد نظامی
توں مزے بہشتی پیا چلھیں

☆☆ اردو ترجمہ ☆☆
یاداں نال یقین دے رکھیں

نعلین وضو میں دل
آنکھوں سے چومے دل

رحمت کی بارش میں
خوشیوں سے جھومے دل

گناہ گنہگار ہوئے
مرد مرجم دل منکر

ہیں	عابدؑ	حزن
دل	سے	زندہ
	معصوم	
میں	گیوں	رحمت
دل	کے	مولا
	گھٹے	
قدم	تبریز	چوے
دل	کا	احمدؑ
	روم	
ڈالے	نظر	محمودؑ
دل	ہجوم	بخشنے

(۷)

یا قوتی قدر و قیمت پاک نعلیناں اگے
رکھدے نہیں اہمیت پاک نعلیناں اگے

پئے تاج سکندری لکھاں سامنے جیکر ہوون
نہیں لگدی کجھ وی قیمت پاک نعلیناں اگے

آئے نے تاجاں والے بے شک بھانویں کنے
رہ گئی جاہ حشمت پاک نعلیناں اگے

رہے اپنیاں پاؤندے باتاں دھوم دھڑڑ کے والے
کیہ اوہناں دی نوعیت پاک نعلیناں اگے

رنگ ، شان ، نعلیناں نوں آقا دی نسبت دا
کیوں پیناں ایں وچ حیرت پاک نعلیناں اگے

الحمد نظامی پڑھ کے کر شکر دے سجدے توں
چل دی اے سچی نیت پاک نعلیناں اگے

☆☆ ارو و ترجمہ ☆☆

یا قوتی قدر و قیمت پاک نعلیناں آگے

خم عرش بریں دیکھا نعلین ترے آگے
دارین کی قیمت کیا نعلین ترے آگے

پابوس ہوا قصری تاج قیصر سب کی
ہے جاہ و حشمت کیا نعلین ترے آگے

براق تلے دم کے تارے کی طرح چمکے
عالم کی قسمت کیا نعلین ترے آگے

شاعر کے تخیل کو الہام و تصور کو
ہو اور ودیعت کیا نعلین ترے آگے

آقا سے نسبت ہے عزت ہی عزت ہے
اظہار حیرت کیا نعلین ترے آگے

الحمد نظامی پڑھ سجدے کی سیڑھی چڑھ
منزل کی نیت کیا نعلین ترے آگے

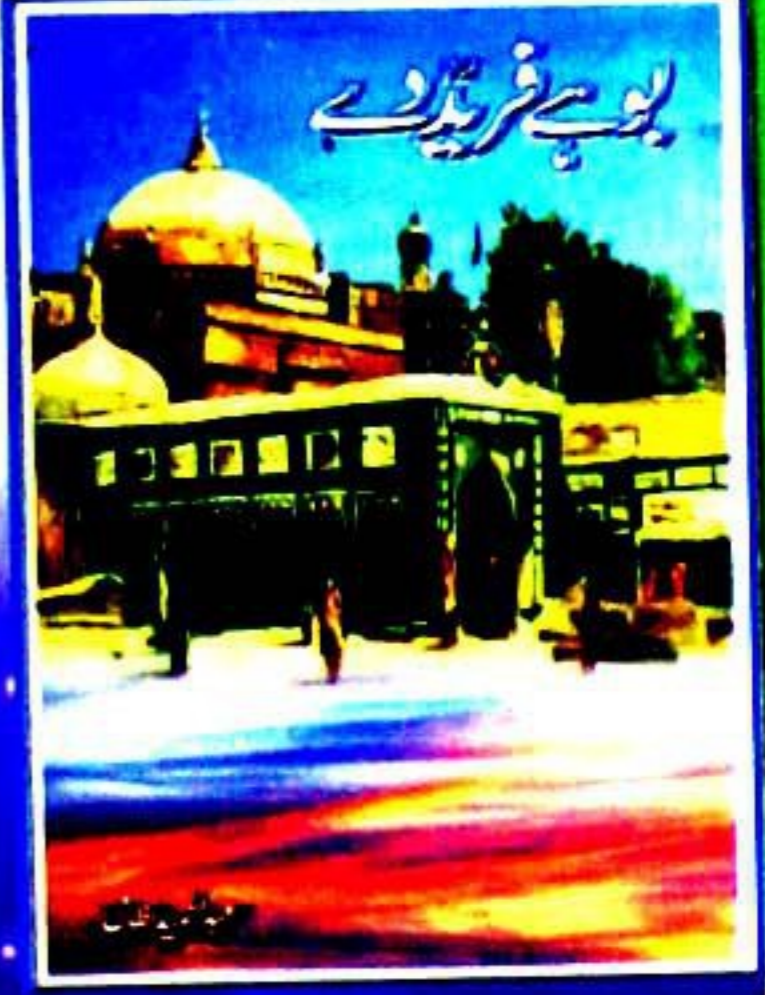
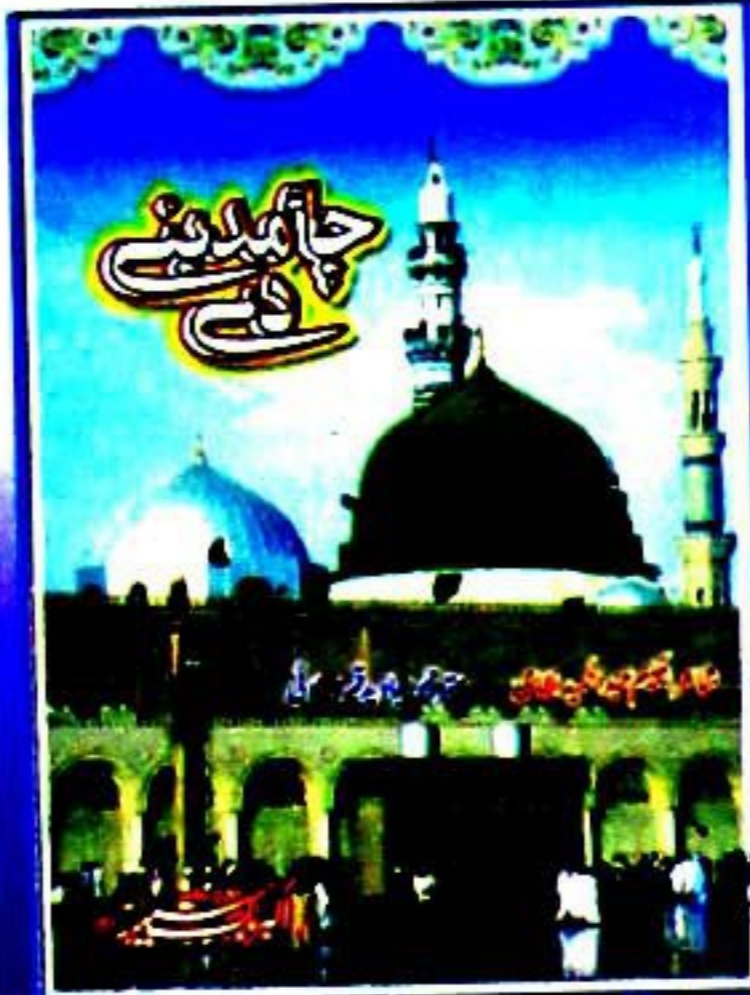
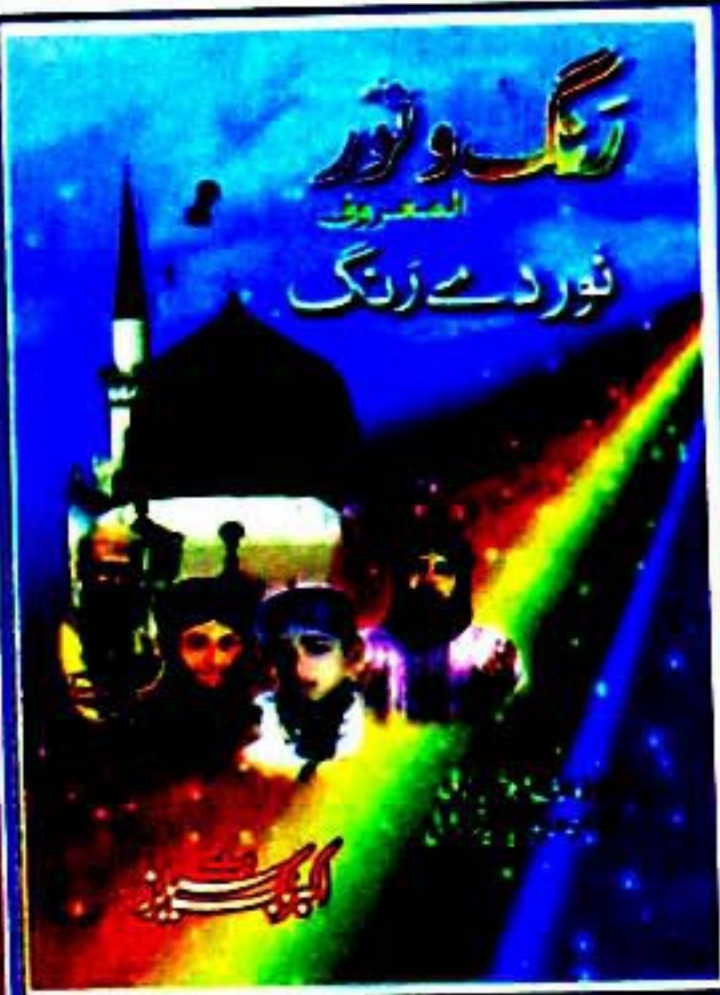
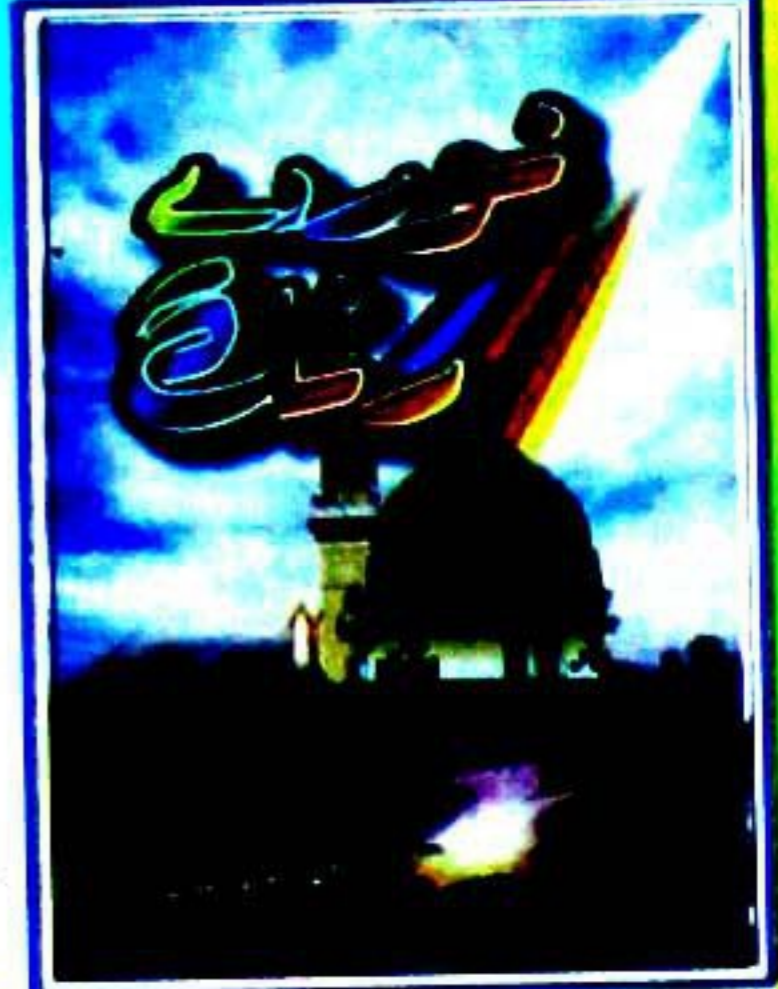

عبد الحمید نظامی
کی دیگر تصنیفات

(نخماں دی کتاب)
چائن سوچاں دے

پبلسنگ ہاؤس
۴۰ اردو بازار لاہور
Ph: 042 - 37352022

اکبر پبلشرز